

afschrift
Rekenkamercommissie

GEMEENTE BUREN	
reg.nr.	12436
d.d.	26 SEP. 2007
afd.	Griffie
kopie	

Rekenkamercommissie Buren

Aan De Raad van de gemeente Buren

Datum 26 september 2007

Onderwerp Onderzoek procesverloop aanvraag en afgifte bouwvergunningen

Geachte leden van de raad,

De rekenkamercommissie Buren heeft in de afgelopen periode onderzoek gedaan naar het procesverloop aanvraag en afgifte van bouwvergunningen. De rekenkamercommissie wil met dit onderzoek de burger inzicht verschaffen in de tijd en de kosten die met een bouwvergunning is gemoeid. Vragen of de afgifte van bouwvergunningen goed is georganiseerd en of het sneller en eenvoudiger kan worden daarmee beantwoord. De rekenkamercommissie heeft dit onderzoeksonderwerp zo in het Jaarplan 2007 toegelicht.

In de raadsvergadering van 2 november 2006 heeft u besloten dat een extern bureau onderzoek moet doen naar de efficiency en doelmatigheid van de ambtelijke afdeling, die de bouwvergunningen behandelt.

De rekenkamercommissie heeft in de oriëntatiefase van dit onderzoek vastgesteld dat het, met onderscheid voor ieders rol en verantwoordelijkheid, efficiënt is om samen met het college van burgemeester en wethouders het onderzoek te doen en dit onderzoek te laten uitvoeren door het bureau KplusV organisatieadvies. De rekenkamercommissie zorgt bij dit onderzoek voor de begeleiding en aansturing van het onderzoek. In de brief van 12 april 2007, nummer B-2007-5007, bent u hierover door het college van burgemeester en wethouders geïnformeerd.

De rekenkamercommissie biedt u met genoegen bijgevoegd het rapport aan van KplusV. Dit rapport is het resultaat van het onderzoek van KplusV dat dus in opdracht van de rekenkamercommissie en het college van burgemeester en wethouders is uitgevoerd. De rekenkamercommissie heeft het rapport in de procedure van hoor en wederhoor voorgelegd aan het college en geeft in het nawoord een reactie op de brief van het college van burgemeester en wethouders. Wij willen u daarnaar verwijzen.

De rekenkamercommissie stelt vast, dat in het algemeen het proces van het verlenen van bouwvergunningen bevredigend verloopt. Wel heeft het grondige onderzoek belangrijke leerpunten opgeleverd. Wij hebben met instemming kennis genomen van de reactie van het college en vinden het positief dat er met voortvarendheid werk gemaakt wordt van de aanbevelingen die in het rapport genoemd worden.

Aansluitend bij de vele aanbevelingen die het onderzoek heeft opgeleverd willen wij een 4-tal aspecten noemen die naar onze mening op hoofdpunten voor uw controle van belang zijn:

1. Geef inzicht in de werkzaamheden die moeten worden verricht om een bouwvergunning af te kunnen geven en onderbouw hiermee de prijs die voor de dienst moet worden betaald;
2. Informeer klanten vooraf en tussentijds over de eisen die aan bouwaanvragen worden gesteld, de kosten die gemaakt worden voor de bouwvergunning (op basis van 100% kostendekkendheid) en de voortgang van de behandeling van hun bouwaanvraag;
3. Draag zorg voor een eenduidig kwaliteitsniveau binnen de afdeling (door de werkprocesbeschrijvingen en checklisten consequent te hanteren voorkom je persoonsgebonden verschillen in afhandeling);
4. Bepaal de jaarlijkse tarieven aan de hand van een meerjarige kostenraming die uitgaat van maximaal 100% kostendekkendheid. Stel vast over hoeveel jaar de meerjarenraming betrekking heeft.

De rekenkamercommissie geeft uw raad nog in overweging dat u - vooafgaand aan de jaarlijkse vaststelling van de leges vaststelt - dat het college van burgemeester en wethouders voldoende aandacht besteedt aan:

- de informatievoorziening aan de klant;
- de kwaliteit van de dienstverlening;
- de onderbouwing van de ontwikkeling van de kosten en de kostendekkendheid van het tarief.

Hiermee wordt bereikt dat u op hoofdlijnen kunt volgen of bouwaanvragen klantgericht en efficiënt worden behandeld.

De rekenkamercommissie dankt het college voor de mogelijkheid om in deze vorm van samenwerking onderzoek te doen naar een onderwerp dat voor alle partijen nieuwe inzichten biedt.

De rekenkamercommissie dankt ook de medewerkers in de organisatie die een bijdrage hebben geleverd aan dit onderzoek.

Hoogachtend,

De Rekenkamercommissie Buren

Drs. P.H. de Jong (voorzitter)

Dr.ir. J.M.J. Uijthof

Drs. M.A. Koster RA

W. van Beem (ambtelijk secretaris)

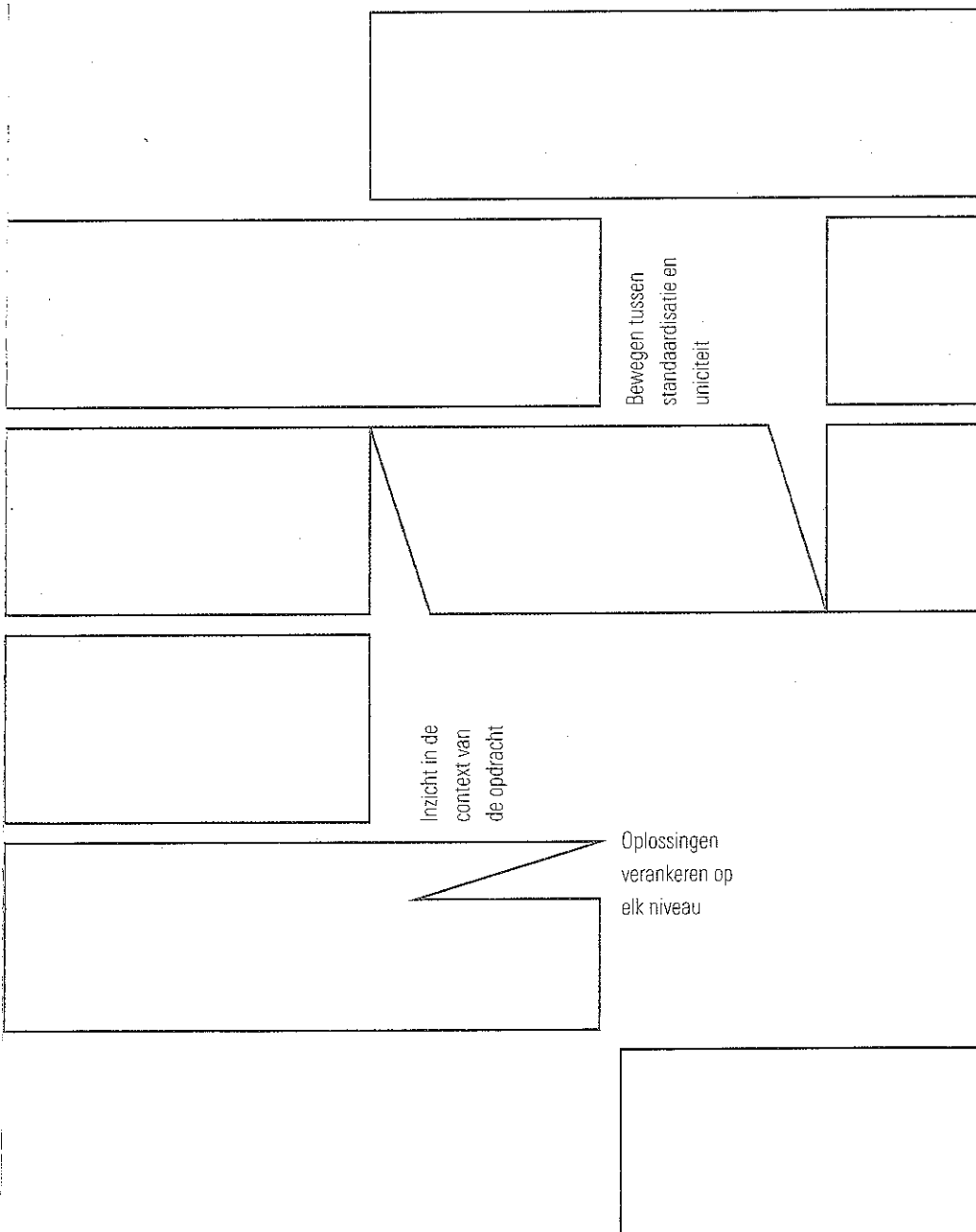
Namens deze

W. van Beem, ambtelijk secretaris.

**Het procesverloop van de
aanvraag en afgifte van
bouwvergunningen**

Opdrachtgever
Rekenkamercommissie
Gemeente Buren

Arnhem, 20 september 2007
Ons kenmerk 1010021-007/rtr/nde

Inhoud

1	Samenvatting	1
1.1	Normstellingen en conclusies	1
1.1.1	Kostentoerekening en tariefstelling	1
1.1.2	De be- en afhandeling van bouwvergunningaanvragen	3
1.1.3	Aanvragers	4
1.2	Aanbevelingen	5
2	Onderzoeksopzet	7
2.1	Aanleiding van het onderzoek	7
2.2	Doel van het onderzoek	7
2.3	Centrale onderzoeksvragen	7
2.4	Onderzoeksopzet en verantwoording	8
3	Bevindingen	9
3.1	Normstelling I: Kostentoerekening en tariefstelling	9
3.1.1	Rechtmatigheid kostentoerekening	9
3.1.2	Tarieven bouwleges	16
3.1.3	Vergelijking van de tarieven	18
3.1.4	Beantwoording normstelling I	20
3.2	Normstelling II: Be- en afhandeling van bouwvergunningaanvragen	20
3.2.1	Doelstelling afgifte bouwvergunningen	20
3.2.2	Verstorende factoren primaire werkproces	21
3.2.3	De omgevingsvergunning	25
3.2.4	Beantwoording normstelling II	27
3.3	Normstelling III: Aanvragers	27
3.3.1	Informatieverstrekking en Dienstverlening	28
3.3.2	Beoordeling van de aanvraag	28
3.3.3	Termijnen van afhandeling en Kosten van de vergunning	28
3.3.4	Compensatie en klachtenafhandeling	29
3.3.5	Beantwoording normstelling III	29
Toegevoegd:		
	• Pdf brief van College van B&W gemeente Buren aan Rekenkamercommissie: Onderzoek procesverloop aanvraag en afgifte bouwvergunningen	31
	• Pdf brief van Rekenkamercommissie aan Raad van gemeente Buren: Nawoord Rekenkamercommissie; Onderzoek procesverloop aanvraag en afgifte bouwvergunningen	33

Bijlagen

1	Overzicht van geïnterviewde personen
2	Documentenlijst
3	Samenstelling van de rekenkamercommissie
4	Literatuurstudie kostentoerekening en tarieven
5	Kostenpost en bijbehorende verdeelsleutel
6	Berekening tarieven

1 Samenvatting

De Rekenkamercommissie van de gemeente Buren heeft onderzoek laten uitvoeren naar de doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid van de afgifte van bouwvergunningen binnen de gemeente. Hiertoe is een literatuurstudie en dossieronderzoek gedaan, zijn interviews afgenomen en zijn de bouwleges van de gemeente onder de loep genomen. De doelstelling van het onderzoek luidt als volgt:

Inzicht verkrijgen in de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van de afgifte van bouwvergunningen door de afdeling Vergunningen en Handhaving van de gemeente Buren, zodat waar nodig gekomen kan worden tot aanbevelingen voor verbetering van de uitvoerings- en besluitvormingsprocessen.

Conclusies en aanbevelingen zijn in deze samenvatting opgenomen. Volgend op dit eerste hoofdstuk is dieper ingegaan op de achtergrond van het onderzoek (hoofdstuk 2) en de feitelijke bevindingen van het onderzoek (hoofdstuk 3). Dit rapport is voor hoor en wederhoor teruggelegd in de organisatie.

1.1 Normstellingen en conclusies

Deze rapportage is gestructureerd aan de hand van drie normstellingen. Ook in het verwoorden van de conclusies is de lijn van de drie normstellingen aangehouden.

Normstellingen

1. Gemeente Buren rekent kosten op rechtmatige wijze toe aan de bouwleges en berekent daarbij in vergelijking met andere gemeenten vergelijkbare leges voor be- en afhandeling van aanvragen van bouwvergunningen.
2. De aanvragen van bouwvergunningen worden in de gemeente Buren binnen de wettelijke termijn afgehandeld en verleend.
3. Aanvragers zijn tevreden met de dienstverlening ten aanzien van de be- en afhandeling van de aanvraag van bouwvergunningen in de gemeente Buren.

1.1.1 Kostentoe rekening en tariefstelling

Normstelling 1: Gemeente Buren rekent kosten op rechtmatige wijze toe aan de bouwleges en berekent daarbij in vergelijking met andere gemeenten vergelijkbare leges voor de be- en afhandeling van aanvragen van bouwvergunningen.

De beantwoording hiervan valt uiteen in een tweetal deelaspecten. Allereerst de vraag of de gemeente kosten op een rechtmatige wijze toerekent aan de bouwleges. Dit is onderzocht door onderscheid te maken tussen de opbrengstnorm¹, de toe te rekenen activiteiten en de toege-rekende indirecte kosten (overhead). Vervolgens is ingegaan op de tariefstructuur.

Kostentoerekening

Ten aanzien van de opbrengstnorm kan uit een analyse van afgelopen vier jaren geconcludeerd worden dat de geraamde opbrengsten 0,3% hoger zijn dan de geraamde lasten. Formeel mogen de meerjarig geraamde opbrengsten niet hoger zijn dan de geraamde lasten. Op dit punt is de kostentoerekening derhalve voor een klein gedeelte onrechtmatig.

De activiteiten (2007) die aan de bouwleges zijn toegerekend zijn op een enkele uitzondering na rechtmatig toegerekend. De uitzonderingen betreffen activiteiten op het gebied van beleid en afstemmingsactiviteiten op het gebied van handhaving. De kosten voor deze activiteiten mogen op basis van de huidige wet- en regelgeving niet worden toegerekend. De gemeente geeft hierbij als kanttekening aan dat de uren met betrekking tot de afstemmingsactiviteiten op het gebied van handhaving mogelijk betrekking hebben op legalisatievraagstukken. Omdat een gedegen urenregistratie ontbreekt (zie paragraaf 2.2) is het niet inzichtelijk hoe hoog de onrechtmatig toegerekende kosten zijn.

Tenslotte is geconcludeerd dat de toegerekende overhead op een rechtmatige wijze via een opslag in het uurtarief is toegerekend aan de bouwleges. Kanttekening hierbij is dat bij de verdeling van de overheadkosten maar één verdeelmaatstaf (het aantal arbeidsplaatsen) is gehanteerd en kostentoerekening derhalve op een redelijk grove wijze plaatsvindt.

Tariefstructuur

Ten aanzien van de gehanteerde tariefstructuur is een aantal aandachtspunten geformuleerd op het gebied van:

- Rechtmatigheid;
- Transparantie;
- de hoogte van leges ten opzichte van andere gemeenten.

Ten eerste kent de gemeente Buren een degressief tarievenstelsel, waarbij de tarieven in absolute zin stijgen, maar dalen in verhouding tot de bouwsom. Hiermee komt de gemeente tegemoet aan het evenredigheidsprincipe (zie ook bijlage 4). Gerechtelijke uitspraken zullen in de toekomst uitwijzen of aan tarieven een absoluut maximum moet worden vastgesteld, of dat het hanteren van een degressief tarievenstelsel voldoende is om tegemoet te komen aan de eisen die worden gesteld aan de tarieven vanuit het evenredigheidsprincipe.

Daarnaast is geconstateerd dat de gehanteerde tariefstructuur van de gemeente Buren op een aantal punten afwijkt van de modelverordening van de VNG². Omdat de afwijkingen beperkt zijn en grotendeels wordt aangesloten bij de modelverordening, is de conclusie dat de tariefstructuur transparant is.

---

¹ De opbrengstnorm houdt in dat de meerjarig geraamde opbrengsten uit leges niet hoger mogen zijn dan de meerjarig geraamde lasten die samenhangen met de door de gemeente geleverde diensten. Voor meer informatie hierover, zie bijlage 4.

² Vereniging van Nederlandse Gemeenten.

Tenslotte is geconcludeerd dat gemeente Buren ten opzichte van andere gemeenten relatief hoge tarieven hanteert. Wanneer Buren in het onderzoek van 'De Vereniging Eigen Huis' - waarbij 40 gemeenten met elkaar zijn vergeleken - was opgenomen, dan zou de gemeente in alle drie van de onderzochte standaardsituaties tot de top 2 van duurste gemeenten behoren³. Mogelijke verklarende factoren voor deze hoge tarieven - waar de gemeente invloed op heeft - zijn het hanteren van 100% kostendekkendheid en toerekening van activiteiten m.b.t. beleid en handhaving. Een mogelijke verklaring waar de gemeente geen invloed op heeft zijn de structuurkenmerken van de gemeente in relatie tot het type bouwvergunningaanvragen. De omvang van de bijdrage van deze verklarende factoren aan de hoogte van de tarieven is niet onderzocht.

1.1.2 De be- en afhandeling van bouwvergunningaanvragen

Normstelling II: De aanvragen van bouwvergunningen worden in de gemeente Buren binnen de wettelijke termijn afgehandeld en verleend.

Het aantal vergunningen dat door gemeente Buren van rechtswege wordt verleend is relatief groot. Het gaat in 2006 om 12% van het totaal aantal aanvragen. Het aantal vergunningen dat buiten de wettelijke termijn is verleend is hoger. Een aantal vergunningen, waarbij de termijnoverschrijding gering was, is namelijk door de afdeling op reguliere wijze verleend. Het gaat hierbij om 8% van het totaal aantal verleende vergunningen. Geconcludeerd kan worden dat het streven van de afdeling om zo min mogelijk vergunningen van rechtswege te verlenen - hoewel dit streven niet SMART⁴ is gedefinieerd - niet wordt gehaald. Een aantal factoren ligt hieraan ten grondslag.

Zo mist de afdeling uniformiteit in werkzaamheden. Ondanks investeringen in de ontwikkeling van werkprocesbeschrijvingen worden deze beschrijvingen niet door iedere werknemer structureel en consequent toegepast. Hierdoor is het mogelijk dat niet altijd even efficiënt wordt gehandeld.

Ook ontbreekt een overzicht van de urenregistratie doordat het huidige tijdregistratiesysteem niet consequent wordt ingevuld. Wanneer een compleet urenoverzicht aanwezig is, kunnen gehoorde uitspraken als "lange vooroverleggen" en "capaciteittekort" worden onderbouwd en kan hierop concreet actie worden ondernomen.

Daarnaast ontbreekt momenteel een workflowmanagementsysteem dat de medewerkers kan helpen bij het plannen van hun werkzaamheden. Doordat het overzicht ontbreekt, is het voor medewerkers moeilijk hun werk vooruit te plannen en de planning af te stemmen op de wettelijke proceduretermijnen. Uit interviews met de medewerkers blijkt dat zij naar hun beste kunnen proberen de werkzaamheden zelf in te plannen. De positieve instelling van werknemers gecombineerd met de komst van het nieuwe registratiesysteem (Provas) kunnen er in de toekomst toe bijdragen dat de problemen worden aangepakt, mits sprake is van een strakke aansturing. Er dienen afspraken met bijbehorende termijnen te worden vastgelegd. Een ieder dient zich aan de afspraken te committeren en het management zal moeten toezien op de naleving ervan.

³ Kanttekening hierbij is dat gemeente Buren uitgaat van 100% kostendekkendheid. Onduidelijk is of de onderzochte gemeenten uit het onderzoek van Vereniging Eigen Huis ook het 100% kostendekkendheid principe hanteren.

⁴ SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden.

Andere factoren die van invloed zijn op de prestaties van de afdeling liggen op het vlak van samenwerking en klantcontact. Ten aanzien van de samenwerking is de communicatie met de afdeling Ruimtelijke Ordening, welke adviezen uitbrengt aan de afdeling Vergunningen en Handhaving, een aandachtspunt. De afdeling Vergunningen en Handhaving is niet altijd tevreden over verkregen adviezen van Ruimtelijke Ordening. Adviezen kunnen lang op zich laten wachten en de kwaliteit van de adviezen is onder de maat is dan het beklag (onvoldoende of ontbreken van motivering voor de keuze van een WRO-procedure in het kader van een vrijstelling van het bestemmingsplan). Ruimtelijke Ordening daarentegen geeft aan dat adviesvragen niet worden aangekondigd en dat de afdeling zodoende niet altijd direct kan inspelen op binnengekomen vragen. Afgesproken is dat adviesvragen binnen twee weken dienen te worden afgehandeld. Tenslotte verloopt de communicatie tussen de afdelingen veelal schriftelijk, wat de onderlinge relatie niet ten goede komt.

Het controleren en uitvoeren van constructieberekeningen voor reguliere (complexe) vergunningen heeft de gemeente aan een externe partij uitbesteed. De afspraken met de externe partij zijn nog niet geformaliseerd in een door beide partijen ondertekend contract. Het komt voor dat de externe partij afspraken niet tijdig nakomt of niet de kwaliteit levert die de gemeente wenst.

Ook ten aanzien van het contact met de klant zijn er verbeteringen mogelijk. Medewerkers geven aan gedurende de dag veel tijd kwijt te zijn aan tussentijdse vragen, waardoor het vaak niet mogelijk is een langere tijd aan één klus te werken. Een klantenspreekuur zou voor de medewerkers wenselijk zijn.

Een ander belangrijk punt dat tijdens de interviews meermalen naar voren is gekomen, is de grote werkdruk die medewerkers ervaren. Gezien het aantal aanvragen en het aantal (vergunningverlenende) fte lijkt de uitspraak van capaciteitstekort - bij een vergelijking met andere gemeenten - reëel. Echter, zoals eerder genoemd, kan deze uitspraak niet worden getoetst, omdat een gedegen uren- en takenregistratie ontbreekt. Wel kan worden geconcludeerd dat aandacht moet blijven bestaan voor de kwaliteit van medewerkers. Het aanreiken van vakliteratuur en het investeren in opleidingen houdt de kennis van de medewerkers up to date en geeft een positieve impuls aan het werkplezier en de motivatie van medewerkers. Dit gebeurt nu nog onvoldoende. De geïnterviewde medewerkers geven aan dat (vakblad)abonnementen zijn opgezegd en dat het volgen van cursussen een eigen verantwoordelijkheid van de medewerkers is die - mede door de ervaren werkdruk - zelden wordt ingevuld.

Tenslotte, geven medewerkers van de afdeling Vergunningen en Handhaving aan dat door bestuurlijke prioriteiten de reguliere werkzaamheden in het gedrang komen. De afdeling draagt naar eigen zeggen de last van de voorgaande collegeperioden waarbij er sprake was van politieke bemoeienis bij de vervulling van werkzaamheden door de vergunningverlenende ambtenaren.

De inzet van het nieuwe college is om geen directe bestuurlijke bemoeienis te hebben met de afgifte van bouwvergunningen. Dit blijkt volgens de geïnterviewde medewerkers in de praktijk haar vruchten af te werpen.

1.1.3 Aanvragers

Normstelling III: Aanvragers zijn tevreden met de dienstverlening ten aanzien van de be- en afhandeling van de aanvraag van bouwvergunningen in de gemeente Buren.

De Rekenkamercommissie heeft aan de hand van zes vergunningendossiers, drie interviews met aanvragers uit de onderzochte vergunningendossiers en drie telefonisch gesprekken met aanvragers van bouwvergunningen een beeld geschetst van bovenstaande normstelling. Geconcludeerd wordt dat de meningen op een aantal punten verschillen, maar dat er ook overeenkomsten zijn.

Of een burger tevreden is over de dienstverlening ten aanzien van de be- en afhandeling van de bouwvergunningaanvraag is afhankelijk van meerdere factoren. De geïnterviewden geven een aantal factoren aan en wijzen hierbij direct naar verbeteringen voor de gemeente Buren. Ten eerste wensen bewoners actief en volledig geïnformeerd te worden over de procedures rondom hun vergunningaanvraag. Wanneer de gemeente dit niet doet, hetgeen een enkele keer het geval is, vertraagt het vergunningverleningproces voor de burger. Daarnaast geven klanten aan dat de kwaliteit van de be- en afhandeling van een aanvraag en de kwaliteit van de dienstverlening afhankelijk is van de individuele vergunningverlener. Een uniforme werkwijze is wenselijk. Tenslotte geven geïnterviewden mee dat de toegerekende kosten van de vergunning (bouwleges) te hoog zijn. Zij hebben geen inzicht in de prijsopbouw van de leges en er is weinig begrip voor de hoge bouwleges.

Bij het niet tijdig verlenen van een vergunning kent de gemeente geen compensatieregeling voor de burgers en particulieren toe. Het is burgers en particulieren wel mogelijk om bij het gemeentehuis een klacht over de be- en afhandeling van de bouwaanvraag in te dienen. Het aantal binnengekomen klachten is echter zeer beperkt.

1.2 Aanbevelingen

Kostentoerekening van bouwaanvragen

1. Bepaal de jaarlijkse tarieven aan de hand van een meerjarige kostenraming die uitgaat van maximaal 100% kostendekkendheid. Stel vast over hoeveel jaar de meerjarenraming betrekking heeft.
2. Beoordeel aan het eind van ieder jaar in hoeverre de raming van de bouwleges aansluit bij de werkelijke resultaten. Kijk daarbij niet alleen naar de inkomsten, maar ook naar de verschillen tussen de werkelijke en begrote kosten. Deze nacalculatie vormt samen met prognoses over bouwplannen de basis voor bijstellingen in de meerjarenraming.
3. Splits in het tijdschrijfsysteem de verschillende activiteiten. Hiermee ontstaat meer sturingsinformatie en is het mogelijk om de kosten van activiteiten die onrechtmatig zijn toegerekend aan de bouwleges eruit te filteren zonder dat er allerlei aannames moeten worden gemaakt.
4. Reken geen kosten (uren) voor activiteiten op het gebied van beleid en handhaving aan de bouwleges toe.

Tariefstelling

5. Volg de gerechtelijke uitspraken (via de afdeling A&O welke verantwoordelijk is voor het volgen van dergelijke procedures) om te bepalen of ook een maximum legestartief gehanteerd dient te worden, bovenop het degressieve stelsel dat reeds gehanteerd wordt.

Be- en afhandeling van de vergunningaanvraag

6. Besteed meer aandacht aan de gevolgen van bestuurlijke keuzes voor reguliere werkzaamheden en stem dit af met het bestuur. Dit voorkomt dat bestuurlijke prioriteiten reguliere werkzaamheden overschaduwen.

7. Zorg voor het structureel en consequent, door iedere medewerker van de afdeling, toepassen van de werkprocesbeschrijvingen. Het invoeren van het "vier-ogenprincipe"⁵ kan bijdragen aan meer uniformiteit in werkwijzen.
8. Maak een uitsplitsing van taken en uren in het tijdregistratiesysteem.
9. Hanteer provas als instrument om de individuele werkplanning te structureren.
10. Probeer zoveel mogelijk vragen aan de afdeling Ruimtelijke Ordening vooraf aan te kondigen.
11. Houd schriftelijk contact met de afdeling Ruimtelijke Ordening (vragen en opmerkingen) beperkt door waar mogelijk face-to-face contact te zoeken.
12. Leg de afspraken rondom het uitbesteden van constructieberekeningen vast en houd de opdrachtnemer aan de eisen die in het contractdocument genoemd zijn.
13. Bespreek de mogelijkheid (met haar voor- en nadelen) tot het invoeren van klantcontacturen (spreekuren) met het gemeentebestuur.
14. Zorg ervoor dat de inhoudelijke kennis van werknemers up to date wordt gehouden, bijvoorbeeld door als afdeling lid te worden van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland.
15. Breng de capaciteitsbehoeften in kaart en communiceer het capaciteitsprobleem met de directie van de afdeling. Breng daarbij bestuurlijke risico's als gevolg van het capaciteitstekort in beeld (denk hierbij bijvoorbeeld aan Bos en Lommer).
16. Stel beleid op voor het toetsen van bouwplannen aan het Bouwbesluit, bijvoorbeeld op basis van het protocol opgesteld door de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland.
17. Met de invoering van de Wabo komt door de samenloop van voormalige vergunningprocedures meer nadruk op de proceduretermijn. De planningbewaking wordt zodoende nog belangrijker en verdient zodoende extra aandacht.
18. In het kader van de invoering van de Wabo/omgevingsvergunning is het aanbevelingswaardig een workflowmanagementsysteem te implementeren dat de werkprocessen borgt en proceduretermijnen bewaakt. Het heeft de voorkeur dit systeem centraal voor de bij de omgevingsvergunning betrokken organisatieonderdelen aan te schaffen. Op basis van workflowmanagement kan eveneens statusinformatie over de vergunningaanvraag aan aanvragers worden verstrekt.

Aanvragers

19. Informeer klanten vooraf en tussentijds over de eisen die aan bouwaanvragen worden gesteld, de kosten die gemaakt worden voor de bouwvergunning (op basis van 100% kostendekkendheid) en de voortgang van de behandeling van hun bouwaanvraag.
20. Draag zorg voor een eenduidig kwaliteitsniveau binnen de afdeling (door de werkprocesbeschrijvingen en checklisten consequent te hanteren voorkom je persoonsgebonden verschillen in afhandeling).

---

⁵ Het "vier-ogenprincipe" is een collegiale check

2 Onderzoeksopzet

2.1 Aanleiding van het onderzoek

Bij de behandeling van de gemeentebegroting 2007 op 2 november 2006 heeft de gemeenteraad van de gemeente Buren een motie aangenomen om door een extern bureau onderzoek te laten uitvoeren naar efficiency en doelmatigheid van de ambtelijke afdeling die de bouwvergunning behandelt. Met de Rekenkamer is afgesproken samen op te trekken bij het instellen van een onderzoek naar de verbetermogelijkheden in het proces van het verlenen van bouwvergunningen. Dit heeft ertoe geleid dat in gezamenlijk overleg Bureau KplusV is benaderd om het onderzoek uit te voeren. Dit in het verlengde van de onderzoeksopdracht Robuust Buren aan bureau KplusV. Op basis van de respectieve onderzoeksvragen over de bouwvergunningverlening heeft bureau KplusV in maart zijn onderzoeksopzet gepresenteerd. Voor de objectiviteit van de Rekenkamer is er voor gekozen dat zij fungeren als opdrachtgever, terwijl de kosten via het college van B&W ten laste worden gebracht van het budget Onderzoek Robuust Buren. Het college heeft de gemeenteraad per brief van 12 april 2007 geïnformeerd over de gekozen integrale aanpak van het onderzoek.

De begrippen **doelmatigheid** en **doeltreffendheid** verwijzen naar de mate waarin de doelen (afgifte van bouwvergunningen) gerealiseerd zijn dankzij de uitgevoerde activiteiten van de afdeling Vergunningen en de mate waarin deze doelen met de inzet van minder middelen gerealiseerd hadden kunnen worden, of de mate waarin er meer beoogde effecten (of prestaties) verwezenlijkt hadden kunnen worden met dezelfde inzet van middelen. Bij **rechtmatigheid** gaat het erom of de gestelde regels in acht zijn genomen.

2.2 Doel van het onderzoek

Om een bijdrage te leveren aan het bevorderen van de transparantie en de effectiviteit van de afdeling Vergunningen en Handhaving van de gemeente Buren heeft de Rekenkamercommissie besloten dit onderzoek uit te voeren, met als doelstelling:

Inzicht verkrijgen in de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van de afgifte van bouwvergunningen door de afdeling Vergunningen en Handhaving van de gemeente Buren, zodat waar nodig gekomen kan worden tot aanbevelingen voor verbetering van de uitvoerings- en besluitvormingsprocessen.

2.3 Centrale onderzoeksvragen

Het onderzoek beoogt een beoordeling van de bereikte resultaten en effecten van de afdeling Vergunningen en Handhaving ten aanzien van de afgifte van bouwvergunningen en een beoordeling van de wijze waarop de uitvoering plaatsvindt. Hierbij komen dus zowel procesmatige als organisatorische aspecten aan bod. Om te voldoen aan bovengenoemde doelstelling zijn drie normstellingen geformuleerd, te weten:

1. Gemeente Buren rekent kosten op rechtmatige wijze toe aan de bouwleges en berekent daarbij in vergelijking met andere gemeenten vergelijkbare leges voor de be- en afhandeling van aanvragen van bouwvergunningen.
2. De aanvragen van bouwvergunningen worden in de gemeente Buren binnen de wettelijke termijn afgehandeld en verleend.
3. Aanvragers zijn tevreden met de dienstverlening ten aanzien van de be- en afhandeling van de aanvraag van bouwvergunningen in de gemeente Buren.

Door in de rapportage uitgebreid stil te staan bij deze drie normstellingen, kunnen aanbevelingen worden geformuleerd voor verbetering van het functioneren van de afdeling Vergunningen en Handhaving. Het onderzoek is gericht op het lerend effect en is niet zozeer bedoeld om "af te rekenen". In hoofdstuk drie van de rapportage zijn de bevindingen van het onderzoek per normstelling weergegeven. Elke paragraaf in een hoofdstuk sluit af met een beknopt antwoord op de betreffende normstelling.

2.4 Onderzoeksopzet en verantwoording

Deze rapportage is tot stand gekomen op basis van documentenstudie (voor een literatuurlijst zie bijlage 2), een dossieronderzoek en interviews op ambtelijk en bestuurlijk niveau (voor overzicht van geïnterviewde personen zie bijlage 1). Van alle interviews binnen de gemeentelijke organisatie zijn gespreksverslagen gemaakt die ter verificatie van de feitelijkheden zijn voorgelegd aan de geïnterviewden op basis waarvan eventueel nog bijstellingen of aanvullingen zijn doorgevoerd. Daarnaast zijn de bevindingen in de rapportage - na goedkeuring door de rekenkamercommissie - voor hoor wederhoor teruggelegd in de organisatie. Commentaren die betrekking hadden op de feitelijke bevindingen van de rapportage zijn waar nodig verwerkt.

3 Bevindingen

3.1 Normstelling I: Kostentoe rekening en tariefstelling

Paragraaf 3.1 beschrijft de kostentoe rekening en tariefstelling van de afgegeven bouwvergunningen. Hiertoe is de volgende normstelling geformuleerd:

Gemeente Buren rekent kosten op rechtmatige wijze toe aan de bouwleges en berekent daarbij in vergelijking met andere gemeenten vergelijkbare leges voor de be- en afhandeling van aanvragen van bouwvergunningen.

De toetsing van deze normstelling valt uiteen in een tweetal deelaspecten. Allereerst is in het onderzoek ingegaan op de vraag of de gemeente kosten op een rechtmatige wijze toerekent aan de bouwleges. Daarnaast is de tariefstructuur van de gemeente onderzocht.

3.1.1 Rechtmatigheid kostentoe rekening

Om de rechtmatigheid van de kostentoe rekening te kunnen toetsen is een literatuurstudie verricht waarin relevante en actuele wetgeving, verordeningen en artikelen zijn bestudeerd. Op basis van deze studie zijn toetspunten geformuleerd. Deze toetspunten/normen zijn in tekstvlakken opgenomen. De normen worden vergeleken met de huidige werkwijze van de gemeente Buren.

3.1.1.1 Mate van kostendekkendheid

Opbrengstnorm

De meerjarige geraamde opbrengsten uit bouwgerelateerde leges mogen niet hoger zijn dan de geraamde lasten die samenhangen met de door de gemeente geleverde diensten.

De gemeente Buren hanteert sinds enkele jaren het beleidsuitgangspunt dat de inkomsten uit leges volledig de kosten dekken die samenhangen met het verlenen van bouwgerelateerde vergunningen. In de onderstaande tabel is weergegeven hoe hoog de geraamde baten van bouwgerelateerde leges in de afgelopen 4 jaar waren en welke geraamde lasten daar tegenover stonden⁶.

	2004	2005	2006	2007	Meerjarig gemiddelde
Geraamde baten	€704.000	€755.000	€681.000	€757.000	€724.000
Geraamde lasten	€705.000	€705.000	€640.000	€836.000	€722.000
Resultaat	€ 1.000	€50.000	€ 47.000	€80.000	€2.000
Kostendekkendheid	99,9%	107,2%	106,4%	90,6%	100,3%

⁶ De gegevens uit de tabel zijn gebaseerd op de berekeningsmethodiek "Legesverordening 2007" van de afdeling Vergunningen. In deze methodiek wordt - in tegenstelling tot in de beheersbegroting - een correctie aangebracht voor kosten die niet mogen worden toegerekend aan de bouwleges.

Uit de tabel komt naar voren dat in 2005 en 2006 de geraamde baten hoger waren dan de geraamde lasten. Daarentegen zijn de geraamde lasten in 2004 en 2007 hoger dan de geraamde baten. Het meerjarig gemiddelde laat zien dat per saldo de geraamde baten iets hoger zijn dan de geraamde lasten (namelijk 0,3%). Dit percentage is onrechtmatig toegekend.

De begrote baten en lasten voor bouwgerelateerde leges dienen zo goed mogelijk aan te sluiten bij de werkelijk gerealiseerde baten en lasten. Hiertoe maakt de gemeente aan het eind van het jaar een nacalculatie van de geraamde *baten*. Deze nacalculatie vormt de basis voor bijstellingen van de begrote inkomsten voor het jaar erop.

Er vindt geen nacalculatie plaats ten aanzien van de juistheid van de geraamde *lasten*. Bijstelling van de geraamde lasten vindt plaats op basis van aanwezige tijdschrijfgegevens halverwege het jaar. In de tabel hieronder is de nacalculatie van de inkomsten op hoofdlijnen weergegeven.

	2004	2005	2006	Meerjarig gemiddelde
Werkelijke baten	€531.000	€597.000	€791.000	€640.000
Geraamde baten	€704.000	€755.000	€681.000	€713.000
Resultaat	- €173.000	- €158.000	€110.000	- €74.000

Uit de tabel blijkt dat de opbrengsten in 2004 en 2005 een stuk lager bleken te zijn dan verwacht. In 2006 zijn er juist meer inkomsten gerealiseerd dan verwacht. Gemeten over drie jaar, zijn de inkomsten gemiddeld €74.000 per jaar lager dan begroot.

Resumé

Omdat er geen nacalculatie plaatsvindt van de werkelijke kosten is niet aan te geven of de kosten ook navenant dalen als de inkomsten lager uitvallen dan geraamd. Hierdoor is niet aan te geven of de opbrengstnorm in werkelijkheid wordt overschreden.

3.1.1.2 Toegerekende activiteiten

Toe te rekenen activiteiten

Kosten mogen worden toegerekend als een individuele aanvrager van een bouwvergunning een aantoonbaar belang heeft bij de te verrichten activiteit. Activiteiten waarvan de kosten met zekerheid rechtmatig mogen worden toegerekend zijn:

- het beoordelen, opstellen van een bouwvergunning en het in rekening brengen van bouwleges;
- het opstellen of wijzigen van een bestemmingsplan als gevolg van een individuele vergunningsaanvraag;
- de eerste controle naar aanleiding van een bouwaanvraag;
- bezwaar en beroep tegen de hoogte van de aanslag.

Ligt de activiteit in het verlengde van een wettelijke regeling die de overheid verplicht de taak uit te voeren dan mogen de kosten niet worden toegerekend. Activiteiten die met zekerheid als onrechtmatig kunnen worden aangemerkt zijn:

- het opstellen of wijzigen van een bestemmingsplan zonder dat deze het gevolg is van een individuele vergunningsaanvraag;
- handhaving, toezicht of controle (behoudens de eerste controle);
- bezwaar en beroep (met uitzondering van bezwaar en beroep tegen de hoogte van de aanslag);
- het opstellen van een beleidsplan of het vaststellen van toetsingscriteria voor vergunningverlening.

In 2007 zijn de lasten van de toegerekende activiteiten €836.000 (€553.000⁷ + €283.000⁸). Deze lasten zijn verantwoord op het beheersproduct Vergunningverlening Bouw en op het beheersproduct Handhaving en Toezicht Bouw. In deze paragraaf zijn de toegerekende kosten en de daarbij horende activiteiten nader toegelicht en is beoordeeld of de activiteiten rechtmatig mogen worden toegerekend aan de bouwleges.

Beheersproduct Vergunningverlening Bouw

Onder het beheersproduct Vergunningverlening Bouw vallen de activiteiten voor de voorlichting, begeleiding en behandeling van aanvragen op het gebied van bouwen, wonen en bedrijven. Ook de voorbereiding van de omgevingsvergunning is onder dit product verantwoord. De toegerekende kosten staan in de onderstaande tabel.

⁷ Betreft het bedrag van het beheersproduct Vergunningverlening, gecorrigeerd met de uren juridische begeleiding van bezwaar en beroep á €72.000.

⁸ Betreft het bedrag van het beheersproduct Handhaving en Toezicht Bouw, gecorrigeerd met de uren sanctionering en juridische zaken á €97.000.

Beheersproduct Vergunningverlening	Toelichting	Bedrag
Uren vergunningverlening	8.043 uur * €74,30	€598.000
Kosten burgerleden welstand		€7.000
Uitbesteding constructieberekeningen		€18.000
Diverse bijdragen en contributies		€2.000
Af: uren juridische begeleiding bezwaar en beroep ⁹	969 uur * 74,30	€72.000 -
Totaal		€553.000

Voor de toegerekende kosten worden de volgende activiteiten verricht¹⁰:

- vooroverleg met aanvragers;
- registratie en publicatie omtrent bouwplannen en regelgeving;
- toetsen van plannen op volledigheid en juistheid van de ingediende stukken, wet- en regelgeving;
- overleg en correspondentie met aanvragers en architecten en dergelijke;
- inwinnen van adviezen bij derden, waaronder: welstand, waterschap, Rijkswaterstaat, provincie en de regio;
- besluitvorming inzake bouwplannen;
- controle op constructieve eisen en bepalingen;
- interne afstemming ten aanzien van handhaving, milieu, ruimtelijke ordening en volkshuisvesting;
- inventarisatie samenloop vergunningen;
- bepalen strategie voor het invoeren van de omgevingsvergunning.

Op het product Vergunningverlening Bouw zijn ook de kosten voor de juridische vertegenwoordiging in bezwaar en beroepzaken verantwoord. Deze kosten zijn echter niet meegenomen in het toerekenen van de bouwleges. Omdat in de tijdsregistratie de geraamde tijdsbesteding per activiteit niet apart is uitgesplitst¹¹, heeft de correctie plaatsgevonden door een inschatting te maken van het benodigde aantal uren voor bezwaar en beroepprocedures.

Resumé beheersproduct Vergunningverlening Bouw

Geconcludeerd is dat de meeste activiteiten die op het product Vergunningverlening Bouw zijn verantwoord rechtmatig zijn toegerekend aan de bouwleges, omdat deze direct betrekking hebben op het beoordelen en toetsen van bouwaanvragen.

Daarentegen zijn op het product Vergunningverlening Bouw ook meer beleidsmatige activiteiten verantwoord welke niet mogen worden toegerekend aan de bouwleges. Het gaat hier bijvoorbeeld om de inventarisatie en strategiebepaling in het kader van de omgevingsvergunning (zie paragraaf 3.2.3). Daarnaast kunnen vraagtekens worden gezet bij de rechtmatigheid van de kostentoerekening in het kader van de interne afstemming met handhaving.

⁹ In de berekeningsystematiek "Legesverordening 2007" van de afdeling Vergunningen wordt - in tegenstelling tot in de beheersbegroting - een correctie aangebracht voor kosten die niet mogen worden toegerekend aan de bouwleges.

¹⁰ Deze informatie komt uit de productenraming 2007. Er heeft geen toetsing plaatsgevonden of deze lijst van activiteiten compleet is.

¹¹ Opvallend is dat de in de beheersbegroting het aantal geraamde uren op vergunningverlening bouw circa 500 uur lager is dan in het tijdschriftsysteem. In de weergave van de huidige situatie is uitgegaan van de beheersbegroting.

Wanneer afstemming betrekking heeft op preventieve en repressieve handhaving¹² mogen deze kosten niet worden toegerekend. Ook hier is de hoogte van onrechtmatig toegekende leges-kosten niet aan te geven, omdat een nadere onderverdeling van activiteiten in het tijdschrijfsysteem Globit-BCS ontbreekt. De in het systeem opgenomen activiteiten c.q. producten zijn slechts op het niveau van hoofdproducten aangegeven, zoals het hoofdproduct "Bouwvergunningen".

Beheersproduct Handhaving en Toezicht Bouw

Naast het beheersproduct Vergunningen Bouw staat het beheersproduct Handhaving en Toezicht Bouw. Hieronder valt de handhaving en sanctionering met betrekking tot bouwzaken alsmede de controle op verleende bouw- en sloopvergunningen. De toegerekende kosten behorend bij dit beheersproduct zijn hieronder in de tabel weergegeven.

Beheersproduct Handhaving en Toezicht Bouw	Toelichting	Bedrag
Uren toezicht bouwen, slopen en dergelijke	5.108 uur * €74,30	€380.000
Af: uren sanctionering en juridische zaken ¹³	1.300 uur * €74,30	-€97.000
Totaal		€283.000

Voor de toegerekende kosten worden de volgende activiteiten verricht¹⁴:

- uitzetten van nieuwe bouwwerken;
- controle of volgens goedgekeurde plannen wordt gebouwd;
- registratie van uitvoerende ondernemers;
- registratie van de voortgang van bouw- en sloopwerkzaamheden;
- voortgang doorgeven aan CBS (landelijke statistieken) en Financiën (WOZ);
- constateren van bestuursrechtelijke overtredingen.

Het uitvoeren van formele en juridische handhavingprocedures verantwoordt gemeente Buren in het product handhaving en toezicht, maar kosten hieromtrent zijn niet toegerekend aan de bouwleges. Ingeschat wordt dat van de 5.108 productieve uren er 1.300 betrekking hebben op handhavingprocedures. Dit is niet exact vast te stellen, aangezien het aantal activiteiten niet verder is uitgesplitst in het tijdschrijfsysteem.

Resumé Beheersproduct Handhaving en Toezicht Bouw

De activiteiten die gemeente Buren toerekent aan de bouwleges hebben allen betrekking op de registratie en controle op afgegeven bouwbeschikkingen. In de wet is aangegeven dat alleen de eerste controle mag worden toegerekend. Landelijk is er discussie over de definiëring van het begrip 'eerste controle'. Bij een ruime interpretatie wordt hieronder verstaan, 'alle controles die voortvloeien uit de afgifte van een bouwbeschikking'. Vanuit deze visie zijn alle kosten die vanuit het product Handhaving en Toezicht Bouw zijn toegerekend aan de bouwleges rechtmatig.

¹²Over de interpretatie wat onder het begrip handhaving valt is in Nederland veel discussie. Uit de discussie komt de algemene lijn naar voren dat kosten voor controle valt onder het begrip vergunningverlening en dat repressieve handhaving onder het begrip handhaving valt. Deze lijn is in het rapport aangehouden.

¹³ Zoals hiervoor aangegeven is in de berekeningssystematiek "Legesverordening 2007" van de afdeling Vergunningen - in tegenstelling tot in de beheersbegroting - een correctie aangebracht voor kosten die niet mogen worden toegerekend aan de bouwleges.

¹⁴ Deze informatie komt uit de productenraming 2007. Er heeft geen toetsing plaatsgevonden of deze lijst van activiteiten compleet is.

Resumé voor beide beheerproducten

De activiteiten die de gemeente Buren toerekent aan bouwleges zijn rechtmatig, uitgezonderd beleidsmatige activiteiten en interne afstemming met betrekking tot handhaving.

3.1.1.3 Toegerekende overhead

Toe te rekenen overhead

Overheadkosten die redelijkerwijs zijn te relateren aan het verstrekken van bouwvergunningen en waarbij er representatieve verdeelsleutels worden gehanteerd, mogen rechtmatig worden toegerekend aan de bouwleges. Overheadkosten die niet te relateren zijn aan bouwvergunningen of waarbij de toegepaste verdeelsleutel niet representatief is voor de geleverde dienst mogen niet worden toegerekend aan de bouwleges.

Ook de kosten voor ondersteunende afdelingen worden in rekening gebracht op de bouwleges, maar deze zogenaamde "overheadkosten" mogen niet direct aan de bouwleges worden toegerekend. Deze kosten moeten worden verdisconteerd in het uurtarief van de betrokken organisatieonderdelen.

Door bestede uren van medewerkers te vermenigvuldigen met een uurtarief worden de kosten van geleverde diensten ten behoeve van de bouwvergunningen, verrekend. Het uurtarief bestaat uit directe kosten (zoals salarissen en sociale lasten) en een opslag voor de overhead (zoals huisvesting en personeel en organisatie). De doorberekende uren vertegenwoordigen circa 95% van alle kosten die zijn toegerekend aan de bouwleges. Uren vormen dan ook een belangrijk aspect binnen de kostentoekening en krijgen apart aandacht in de volgende paragraaf.

3.1.1.3.1 Uurtarief 2007

Na het vaststellen van de handhavingnota in september 2006, is de afdeling Bouw- en Woningtoezicht is omgevormd tot de afdeling Vergunningen en Handhaving. Van het taakveld Bouw- en Woningtoezicht is het onderdeel toezicht afgesplitst en ondergebracht bij Handhaving. De uurtarieven van 2007 zijn voor beiden echter vóór oktober 2006 vastgesteld wat betekent dat in de onderstaande tabel is uitgegaan van het uurtarief van de voormalige afdeling Bouw- en Woningtoezicht:

Bouw- en Woningtoezicht	Tarief per uur in 2007
<i>Directe kosten</i>	
Salariskosten	€ 37,98
<i>Totaal directe kosten</i>	€ 37,98
<i>Overhead</i>	
Personeel en organisatie	€ 6,73
Facilitaire zaken (incl. automatisering)	€ 20,29
Financiën	€ 4,26
Bestuur en bedrijfssteuning	€ 2,68
Frontoffice	€ 2,36
<i>Totaal overhead</i>	€ 36,32
Totaal uurtarief	€ 74,29

Het uurtarief is opgebouwd uit directe kosten (salarislasten en bijbehorende kosten) en indirecte kosten (een doorberekening vanuit de kostenposten Bestuur en bedrijfsondersteuning, Facilitaire zaken, Financiën, Frontoffice en Personeel en organisatie).

Per doorberekende kostenpost is aangegeven welke verdeelsleutel daarbij gehanteerd is alvorens is beschreven welke activiteiten hieronder vallen. Ten aanzien van de hoogte van het uurtarief kan gesteld worden dat deze vergelijkbaar is met andere gemeenten.

Voor de **verdeelsleutel**, ofwel de verdeelmaatstaf om overheadkosten toe te rekenen aan de producten, hanteert de gemeente Buren de maatstaf "arbeidplaatsen". Hierbij wordt een uitzondering gemaakt bij het organisatieonderdeel Buitendienst. Bij hen worden de kosten van Facilitaire Zaken, Financiën, Bestuur en Bedrijfsondersteuning en het front-office alleen verdeeld op basis van het aantal arbeidplaatsen dat ingevuld is op het gemeentehuis. De medewerkers die 'buiten' werkzaam zijn, tellen niet mee in de verdeling van de kosten. De kosten van Personeel en Organisatie worden wel naar rato van het totaal aantal arbeidplaatsen toegerekend. Overigens is het uitgangspunt van de gemeente Buren dat een zo groot mogelijk deel van de kosten van de ondersteunende organisatieonderdelen direct worden toegerekend aan een product en zo min mogelijk via een opslag in de uurtarieven.

Een overzicht van kostenposten met bijbehorende verdeelsleutel is te vinden in de bijlagen (bijlage 5).

Resumé

Indirecte kosten mogen worden toegerekend indien enige relatie bestaat met het proces van vergunningverlening. Bij alle overheadkosten die de gemeente Buren heeft doorgerekend is deze relatie aan te geven. De hoogte van het uurtarief is vergelijkbaar met andere gemeenten.

Uit de jurisprudentie blijkt dat er redelijke maatstaven gehanteerd moeten worden bij het doorverdelen van de overhead. In de toetsvragen is dit vertaald naar de criteria consequent en representatief. De gemeente Buren hanteert maar één verdeelmaatstaf om de overheadkosten te verdelen. Dit heeft als voordeel dat er maar weinig administratieve handelingen worden verricht om de overheadkosten toe te rekenen aan de producten. Het nadeel is echter dat hiermee de doorberekening behoorlijk grofmazig tot stand komt¹⁵.

De overhead zou dus op een specifiekere wijze kunnen worden doorberekend. Het voert echter te ver om daarmee op voorhand te concluderen dat op basis van de wet de toerekening als onrechtmatig is aan te merken. Zeker omdat de gekozen verdeelsleutel "het aantal arbeidplaatsen" wel één van de meest representatieve verdeelsleutels is (ervan uitgaande dat er maar één verdeelsleutel gekozen wordt). Het is dan ook niet uitgesloten dat uurtarieven van de afdeling Vergunningen en Handhaving bij een specifiekere toerekening vergelijkbaar zouden zijn met de huidige uurtarieven.

¹⁵ Bij veel gemeenten is het gebruikelijk om meerdere verdeelsleutels te hanteren. Bijvoorbeeld m2 voor huisvestingskosten, pc's voor automatiseringskosten en werkplekken voor facilitaire kosten.

3.1.2 Tarieven bouwleges

Naast de kostentoerekening zijn voor de tariefstructuur aan de hand van literatuurstudie naar relevante en actuele wetgeving, verordeningen en artikelen, normen geformuleerd waaraan de tariefstructuur van de afdeling Vergunningen en Handhaving is getoetst op de aspecten rechtmatigheid, transparantie en de hoogte ten opzichte van andere gemeenten.

3.1.2.1 Normen ten aanzien van tariefstructuur

<p>Rechtmatig</p> <ul style="list-style-type: none"> • De gemeente Buren hanteert geen inkomensgerelateerde tarieven. • De tarieven die de gemeente Buren hanteert, zijn evenredig aan de kosten die gemoeid zijn met de onderhavige vergunningaanvraag. • Een belastingplichtige kan uit de legesverordening de hoogte van de te heffen leges afleiden. <p>Transparantie tarieven</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het tarievenmodel dat de gemeente Buren hanteert sluit aan bij de modelverordening van de VNG. <p>Hoogte tarieven</p> <ul style="list-style-type: none"> • De tarieven die de gemeente hanteert zijn gemiddeld ten opzichte van andere gemeenten.

3.1.2.2 Huidige tarieven in de gemeente Buren

De tarieven voor bouwleges worden jaarlijks vastgesteld in de verordening op de heffing en invordering van leges. De tarieven voor lichte en reguliere bouwvergunningen zijn verantwoordelijk voor het grootste deel van de bouwgerelateerde inkomsten. De tarieven die de gemeente Buren hiervoor hanteert zijn als volgt:

Type vergunning		Vast	Variabel
Lichte bouwvergunning		€150	• 2,1335% van de bouwsom
Reguliere bouwvergunning ¹⁶	Bouwsom 0 - 500.000	€300	• 3,2% van de bouwsom
	Bouwsom 500.000 - 1000.000	€300	• 3,2% tot 500.000 • 2,1335% vanaf 500.000
	Bouwsom 1.000.000 +	€300	• 3,2% tot 500.000 • 2,1335% vanaf 500.000 tot 1.000.000 • 1,0665% vanaf 1.000.000

¹⁶ Voor een reguliere bouwvergunning is het mogelijk deze in twee fasen aan te vragen. In de eerste fase wordt de aanvraag getoetst aan het bestemmingsplan, de welstandsnota, de monumentenregels (indien van toepassing) en de bouwverordening. De tweede fase omvat een technische toetsing. De aanvraag wordt getoetst aan het bouwbesluit, de bouwverordening en het bodemonderzoek. In de eerste fase moet 50% van het vaste deel en 33,3% van het variabele deel betaald worden. In de tweede fase moet het resterende deel van de bouwleges betaald worden.

De bovengenoemde tarieven zijn exclusief publicatiekosten, eventuele bestemmingsplan wijzigingen en de toetsing aan welstandscriteria.

Ten aanzien van de rechtmatigheid kan geconcludeerd worden dat de verschillende tarieven voor bouwleges niet gebaseerd zijn op het inkomen, winst of het vermogen van de aanvrager. De gemeente voldoet op dit punt aan de rechtmatigheideisen.

Verder kent de gemeente Buren een degressief tarievenstelsel, waarbij de tarieven in absolute zin stijgen, maar dalen in verhouding tot de bouwsom. Hiermee komt de gemeente tegemoet aan het evenredigheidsprincipe (zie ook bijlage 4). Gerechtelijke uitspraken zullen in de toekomst uitwijzen of aan tarieven een absoluut maximum moet worden vastgesteld, of dat het hanteren van een degressief tarievenstelsel voldoende is om tegemoet te komen aan de eisen die worden gesteld aan de tarieven vanuit het evenredigheidsprincipe.

De gemeente Buren hanteert een tariefstelsel waarbij voor publicatiekosten en welstandsadvies aanvullend betaald moet worden. In de tarieventabel wordt aangegeven dat de publicatiekosten €15 zijn per publicatie, maar er wordt niet aangegeven hoeveel publicaties er nodig zijn in de verschillende situaties. Hierdoor kan een aanvrager op basis van de verordening moeilijk inschatten hoe hoog de aanvullende kosten zijn. Uit jurisprudentie blijkt dat een aanvrager op basis van de verordening inzicht dient te hebben in het beloop van het te heffen bedrag. Navraag bij de gemeente leert dat, zowel bij de aanvraag als bij de verlening van een bouwvergunning, publicatiekosten worden gemaakt. Indien het traject zonder wijzigingen wordt doorlopen, dan zijn de publicatiekosten dus €30. Als zich wijzigingen in de aanvraag voordoen, betekent dat weer €30 aan publicatiekosten. Door dit expliciet in de tarieventabel van de verordening aan te geven, kunnen mogelijke vraagtekens ten aanzien van de rechtmatigheid worden weggenomen.

Dezelfde redenering gaat op voor de kosten voor extern welstandsadvies. In de tarieventabel wordt geen indicatie gegeven van de hoogte van de bedragen. Navraag leert dat de welstandscommissie wel degelijk een objectiveerbaar degressief tarief in rekening brengt, te weten:

- 1,9% van de bouwsom tot €500.000, met een minimum van €41;
- 0,6% van de bouwsom van €500.000 tot €2.500.000;
- 0,25% van de bouwsom van €2.500.000 en €5.000.000;
- 0,11% van de bouwsom vanaf €5.000.000.

De gemeente Buren heeft de bovenstaande tarieven niet in haar tarieventabel opgenomen, omdat de tariefsbepaling door het Gelders genootschap niet parallel loopt met het legesjaar. Door in de toelichting op de tarieventabel de tarieven en termijnen van het Gelders Genootschap aan te geven, wordt de vergunningaanvrager meer duidelijkheid verschaft over de te betalen leges en kunnen mogelijke vraagtekens ten aanzien van de rechtmatigheid worden weggenomen.

Naast rechtmatigheid speelt transparantie een rol. Wat betreft de transparantie van het gehanteerde tariefstelsel komt uit onderzoek naar voren dat het tariefstelsel op een aantal punten afwijkt van de tarieventabel uit de modelverordening van de VNG en het Model Transparantie Bouwgerelateerde Leges. Op de volgende drie punten is een afwijking zichtbaar.

1. In de tarieventabel van de modelverordening worden de leges uitgedrukt in een percentage van de bouwsom, waarbij er een minimum bedrag aan leges wordt geheven. De gemeente Buren hanteert een startbedrag dat wordt verhoogd met een percentage van de bouwsom.

2. Een zelfde constructie hanteert de gemeente voor aanvullende verhogingen voor bestemmingsplanwijzigingen (artikel 11 en artikel 19,1e lid van de Wet op de Ruimtelijke Ordening). Bij wijzigingen als bedoeld in artikel 19, 2e en 3e lid en bij vrijstellingen verhoogd de gemeente Buren de leges met een vast bedrag. Hiermee wijkt de tariefstelling af van de tarieventabel uit de modelverordening. In deze tabel worden de kosten voor wijzigingen met toepassing van artikel 19, 1e en 2e lid van de Wet op de Ruimtelijke Ordening uitgedrukt in percentage van de bouwsom, waarbij er een minimum bedrag aan leges wordt geheven. Voor de andere vrijstellingen wordt er gewerkt met een vast bedrag.
3. De bouwleges voor een lichte of reguliere bouwvergunning zijn in de modelverordening van de VNG inclusief publicatiekosten en welstand¹⁷. De gemeente brengt deze apart in rekening.

De afwijkingen zijn ten opzichte van de modelverordening beperkt en een aanvrager is met een geringe extra inspanning in staat om een volledig inzicht te krijgen in de kosten voor de aanvraag.

3.1.3 Vergelijking van de tarieven

De Vereniging Eigen Huis onderzoekt jaarlijks de tarieven voor het aanvragen van een bouwvergunning tussen 40 verschillende gemeenten. De gemeente Buren maakt geen onderdeel uit van deze 40 gemeenten. Om een uitspraak te kunnen doen of de tarieven van de gemeente hoog of laag zijn worden hieronder de tarieven van de gemeente Buren vergeleken met de tarieven van de gemeenten die zijn onderzocht in het onderzoek van de Vereniging Eigen Huis¹⁸.

In het onderzoek van Vereniging Eigen Huis worden de tarieven vergeleken voor de volgende drie standaard situaties:

1. Aanvraag voor een lichte bouwvergunning (dakkapel) met een bouwsom van €10.000 exclusief btw en inclusief welstandstoetsing.
2. Aanvraag voor een regulier bouwvergunning met een bouwsom van €45.500 exclusief btw en inclusief welstandstoetsing.
3. Aanvraag voor een reguliere bouwvergunning (nieuwbouw woning) met een bouwsom van €130.000 exclusief btw en inclusief welstandstoetsing.

De resultaten uit het onderzoek van Vereniging Eigen Huis zijn voor 2007 als volgt:

Type vergunning	Bouwsom	Gemiddeld tarief	Laagste tarief	Hoogste tarief
Licht	€10.000	€222,97	€33,35	€411,30
Regulier	€45.500	€1.088,77	€677,95	€1742,30
Regulier	€130.000	€2.997,71	€1937,00	€4953,30

In de tabel hieronder zijn de tarieven van de gemeente Buren van 2007 vergeleken met de resultaten uit het onderzoek uit Vereniging Eigen Huis.

¹⁷ Met uitzondering van aanvullend welstandadvies voor een lichte bouwvergunningaanvraag welke niet voldoet aan de gestelde criteria uit de welstandsnota en als er tijdens de beoordeling wijzigingen voordoen in de bouwplannen waardoor een aanvullende welstandstoets noodzakelijk is.

¹⁸ Kanttekening hierbij is dat gemeente Buren uitgaat van 100% kostendekkendheid. Onduidelijk is of de onderzochte gemeenten uit het onderzoek van Vereniging Eigen Huis ook 100% kostendekkendheid principe hanteren.

In de onderstaande tabel zijn de tarieven voor 2007 vergeleken:

Type vergunning	Bouwsom	Tarief 2007 gemeente Buren ¹⁹	Tarief gemiddelde VEH onderzoek	Afwijking Buren t.o.v. gemiddelde
Licht	€10.000	434,35	222,97	+ 95%
Regulier	€45.500	1.872,45	1088,77	+ 72%
Regulier	€130.000	4.737,00	2997,71	+ 58%

Uit de tabel blijkt dat de gemeente Buren hogere tarieven hanteert dan het gemiddelde van de gemeenten die in het onderzoek van Vereniging Eigen Huis betrokken zijn. De gemeente Buren zou bij alle drie standaardsituaties in het onderzoek van Vereniging Eigen Huis - ten opzichte van de 40 onderzochte gemeenten - in de top 2 van duurste gemeenten komen.

Hierbij wordt wel de kanttekening geplaatst dat gemeenten niet verplicht zijn om 100% kosten-dekkende tarieven in rekening te brengen, de gemeente Buren hanteert dit wel als beleidsuitgangspunt. Daarnaast passen gemeenten verschillende vormen van kruissubsidiëring²⁰ toe. In de standaardsituaties van het onderzoek van Vereniging Eigen Huis wordt uitgegaan van situaties die gangbaar zijn onder particulieren. Uit onderzoek²¹ blijkt dat gemeenten die relatief veel dure bouwvergunningen verstrekken voor bedrijfsgebouwen daarmee vaak hun tarieven voor de particuliere woningbouw laag houden. De gemeente Buren heeft relatief weinig bedrijfspanden.

Daarnaast blijkt uit analyse van de toegerekende activiteiten aan de bouwleges dat kosten voor handhaving en beleid onrechtmatig worden toegerekend. Wanneer deze kosten niet worden meegerekend zal het legestartief dalen.

Een nauwkeuriger inzicht in de mate waarin verschillen in structuur, verschillen in tarieven verklaren ontbreekt op dit moment.

Resumé

Ten opzichte van de onderzochte gemeenten uit het onderzoek van Vereniging Eigen Huis, hanteert de gemeente Buren hoge tarieven. Verklaringen hiervoor zijn niet nader onderzocht, maar kunnen liggen in het hanteren van 100% kostendekkendheid door de gemeente Buren, onrechtmatige toerekening van activiteiten m.b.t. beleid en handhaving en structuurkenmerken van de gemeente in relatie tot het type bouwvergunningaanvragen²².

¹⁹ Voor de berekeningswijze zie bijlage 5.

²⁰ Kruissubsidiëring is het heffen van hogere leges aan een dienst zodat leges voor een andere dienst laag kunnen zijn.

Voor een nadere toelichting van het begrip kruissubsidiëring zie bijlage 4.

²¹ Artikel: Van Dijken, K. (2006), Bouwleges: vergelijken of verklaren?, Basis tijdschrift voor beleidsonderzoek, nr. 2.

²² De gemeente Buren heeft relatief weinig complexe bouwprojecten c.q. vergunningaanvragen, waardoor er relatief minder compensatie is voor de eenvoudiger bouwprojecten. Complexere bouwprojecten leveren namelijk relatief meer inkomsten op dan eenvoudige bouwprojecten.

3.1.4 Beantwoording normstelling I

Normstelling I: De gemeente Buren rekent kosten op rechtmatige wijze toe aan de bouwleges en berekent daarbij in vergelijking met andere gemeenten vergelijkbare leges voor de be- en afhandeling van aanvragen van bouwvergunningen.

Ten aanzien van de rechtmatigheid van de toerekening van legeskosten is geconcludeerd dat kosten rechtmatig zijn toegekend met uitzondering van een lichte overschrijding van de geraamde opbrengsten ten opzichte van de geraamde kosten en een onrechtmatige toerekening van activiteiten op het gebied van beleid en handhaving.

Wat betreft de tariefstructuur kan worden geconcludeerd dat de tariefstructuur transparant is. Tot slot is geconcludeerd dat gemeente Buren ten opzichte van andere gemeenten relatief hoge tarieven hanteert. Mogelijke verklarende factoren voor deze hoge tarieven - waar de gemeente invloed op heeft - zijn het hanteren van 100% kostendekkendheid en de onrechtmatige toerekening van activiteiten m.b.t. beleid en handhaving. Een mogelijke verklaring waar de gemeente geen invloed op heeft zijn de structuurkenmerken van de gemeente in relatie tot het type bouwvergunningaanvragen. De omvang van de bijdrage van deze verklarende factoren aan de hoogte van de tarieven is niet onderzocht.

3.2 Normstelling II: Be- en afhandeling van bouwvergunningaanvragen

Ten aanzien van de be- en afhandeling van de bouwvergunningen in de gemeente Buren is de volgende normstelling geformuleerd:

Normstelling II: De aanvragen van bouwvergunningen worden in de gemeente Buren binnen de wettelijke termijn afgehandeld en verleend.

3.2.1 Doelstelling afgifte bouwvergunningen

De gemeente Buren hanteert geen eigen normen met betrekking tot de behandeltijd, anders dan wettelijke termijnen. De gemeente heeft zich als doel gesteld zo min mogelijk vergunningen van rechtswege²³ te verlenen. Hoewel deze doelstelling niet SMART²⁴ geformuleerd is (hierover is niet gerapporteerd in het afdelingsplan en onduidelijk is welk ambitieniveau de afdeling ten aanzien de afgifte van bouwvergunningen precies nastreeft), concluderen wij dat het aantal vergunningen wat van rechtswege verleend wordt vergeleken met andere gemeenten hoog is. Procentueel gezien ligt dit aantal in 2006 op 12% van het totaal aantal aanvragen. Het aantal vergunningen dat buiten de wettelijke termijn is verleend is hoger. Een aantal vergunningen, waarbij de termijnoverschrijding gering was, is namelijk door de afdeling op reguliere wijze verleend. Het gaat hierbij om 8% van het totaal aantal verleende vergunningen. Er wordt door de gemeente Buren geen compensatie toegepast in geval van termijnoverschrijdingen.

²³ Wanneer een vergunning niet binnen de wettelijke termijn wordt verstrekt door de gemeente is deze van rechtswege verleend.

²⁴ SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch, Tijdgebonden

De afdeling lijkt moeite te hebben om uit een situatie te komen waarbij het regelmatig voorkomt dat vergunningen van rechtswege worden verleend. Een aantal factoren is hierop van invloed welke in paragraaf 3.3.2 worden besproken. Eén van deze factoren waar de afdeling zelf de nadruk op legt is grote werkdruk binnen de afdeling. Het aantal vergunningaanvragen is hoog in verhouding tot het aantal beschikbare fte's voor de be- en afhandeling van de vergunningaanvragen. Daar komt bij dat werknemers niet middels een geavanceerd planningssysteem werken, waardoor het overzicht op taken onvoldoende gestructureerd verloopt. Onvoldoende duidelijk is hoeveel vergunningen binnen welke termijnen moeten worden afgehandeld, waardoor achterstanden ontstaan. Het komt dan ook voor dat vergunningen net de wettelijke termijn van afhandeling passeren en formeel een vergunning van rechtswege moet worden toegekend. Omdat het vergunnen van rechtswege tijdsintensief is (zoals wettelijk verplicht informeert de gemeente de omwonenden van de aanvrager over de verleende vergunning) kiest de afdeling in deze situatie ervoor om vergunningen alsnog via de reguliere weg te verlenen. Wettelijk gezien is dit niet mogelijk. Wanneer de vergunning niet binnen de wettelijke termijn kan worden afgehandeld, maar de gemeente geen vergunning van rechtswege wil verlenen, is het wel mogelijk de vergunning te verdagen. Deze optie wordt niet door de afdeling toegepast.

3.2.2 Versturende factoren primaire werkproces

Onder het primaire werkproces van de afdeling Vergunningen en Handhaving wordt verstaan de be- en afhandeling van de aanvraag van bouwvergunningen door particulieren en ondernemers in de gemeente Buren. Zoals in de vorige paragraaf is aangegeven is het aantal vergunningen dat van rechtswege wordt verleend hoog en ligt hieraan een aantal factoren ten grondslag. Deze zijn hier kort besproken. Opeenvolgend komen de volgende zaken aan bod:

- 3.2.2.1 Uniformiteit en Planning
- 3.2.2.2 Samenwerking en Uitbesteden
- 3.2.2.3 Capaciteit en Kwaliteit
- 3.2.2.4 Vragen van Klanten en Vooroverleg
- 3.2.2.5 Bestuurlijke prioriteiten en Politieke bemoeienis

3.2.2.1 Uniformiteit en Planning

Belangrijk knelpunt in de organisatie van het bouwvergunningverleningsproces is het ontbreken van een eenduidige werkwijze binnen de afdeling. Uit dossieronderzoek en interviews blijkt dat werknemers binnen de afdeling verschillende werkwijzen hanteren. Zo worden beschikbare werkprocesbeschrijvingen niet consequent toegepast. Ook op basis van het dossieronderzoek bestaat de indruk dat checklisten voor de bouwtechnische toetsing niet consequent worden gehanteerd. Hieraan lijken geen consequenties te zijn verbonden. Ook ontbreekt een ontvanke-lijkheidstoets voor de aanvragen van de bouwvergunningen. Resultaat is dat de geleverde kwaliteit van de vergunning en de dienstverlening sterk persoonsgebonden is. Het invoeren van het "vierogen-principe"²⁵ kan bijdragen aan meer uniformiteit in werkwijzen en kwaliteit van de dienstverlening.

---

²⁵ Het "vierogen-principe" is een collegiale check.

Ten aanzien van de protocollen en werksystemen worden de nodige inspanningen geleverd. Het registratiesysteem Globit-BCS, welke nu binnen de afdeling aanwezig is, wordt dit jaar vervangen door het systeem Provas. Dit is een registratiesysteem dat ondersteunt in de afhandeling van bouwvergunningaanvragen.

Met het oog op de komst van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)²⁶ is het aanbevelingswaardig om een workflowmanagementsysteem te implementeren dat de werkprocessen borgt en proceduretermijnen bewaakt. Het heeft de voorkeur dit systeem centraal voor de bij de omgevingsvergunning betrokken organisatieonderdelen aan te schaffen. Op basis van workflowmanagement kan eveneens statusinformatie over de vergunningaanvraag aan aanvragers worden verstrekt. Goede registratiesystemen kunnen medewerkers ondersteunen in het plannen van werkzaamheden. Zoals eerder opgemerkt werken medewerkers momenteel niet met een planning welke één op één aansluit bij een tijdige afhandeling van openstaande aanvragen. Medewerkers hebben eigen manieren bedacht om werkzaamheden te plannen. Gezien de grote hoeveelheid aanvragen en daarbij horende termijnen is het moeilijk overzicht te bewaren. Hierdoor worden termijnen van vergunningverlening niet nauwgezet in de gaten gehouden en zodoende overschreden en worden vergunningaanvragen in geval van ziekte of vakantie van een medewerker niet consequent aan collega's overdragen. Door het opstellen van een (meerjaren) uitvoeringsprogramma voor de taken van Bouw- en Woningtoezicht zou de afdeling beter in staat zijn haar blik vooruit te werpen. Zo kunnen seizoenspatronen en woningbouwprognoses inzicht bieden in het te verwachten aantal aanvragen. Momenteel wordt het werk nog teveel bepaald door de waan van de dag.

Bovenstaande bevindingen worden ondersteund door het rapport van de VROM-Inspectie: "Voortgang verbeterplan VROM-taken" van 15 mei 2007. Geconcludeerd wordt dat een uitvoeringsprogramma ontbreekt, dat er sprake is van een onduidelijke structuur en verschil in toetsing en vastlegging met betrekking tot het toetsen van het bouwbesluit en dat het huidige registratiesysteem onvoldoende geschikt is voor een adequate termijnbewaking.

3.2.2.2 Samenwerken en uitbesteden

Een groot aantal bestemmingsplannen (met name komplannen) binnen de gemeente Buren is verouderd. Dit betekent voor vergunningverlening dat het regelmatig voorkomt dat vrijstellingen moeten worden verleend. Voor het verlenen van vrijstellingen is een ontwerpbesluit nodig, waarover de afdeling Ruimtelijke Ordening adviseert.

Binnenplanse vrijstellingen zullen op termijn door de afdeling Vergunningen en Handhaving zelf worden afgehandeld. Hierover worden afspraken gemaakt. De afdeling Vergunningen en Handhaving is niet altijd tevreden over verkregen adviezen van Ruimtelijke Ordening. Adviezen kunnen lang op zich laten wachten en de kwaliteit van de adviezen (onvoldoende of ontbreken van motivering voor de keuze van een WRO-procedure in het kader van een vrijstelling van het bestemmingsplan) is onder de maat is dan het beklag. Ruimtelijke Ordening daarentegen geeft aan dat adviesvragen niet worden aangekondigd en dat de afdeling zodoende niet altijd direct kan inspelen op binnengekomen vragen. Tussen beide partijen zijn afspraken gemaakt ten aanzien van het afdoen van de adviesaanvragen. Deze dienen binnen twee weken na indiening te zijn afgedaan.

---

²⁶ Zie voor een nadere toelichting paragraaf 3.2.3.

Ten aanzien van de communicatie kan tenslotte worden opgemerkt dat deze tussen de afdelingen veelal via de mail of interne post verloopt, wat de relatie tussen beide afdelingen niet bevordert. Het afdelingshoofd van de afdeling Vergunningen en Handhaving geeft aan dat medewerkers elkaar wel steeds meer opzoeken.

Niet alleen de communicatie tussen de afdeling Vergunningen en Handhaving en Ruimtelijke Ordening verdient aandacht, dit geldt ook voor de communicatie binnen de afdeling Vergunningen en Handhaving. Het gaat dan bijvoorbeeld om de overdracht van dossiers tijdens de vakantieperiode.

Naast samenwerken heeft de afdeling ook een enkele taak uitbesteed. De constructieberekeningen van de reguliere vergunningaanvragen worden door een externe partij uitgevoerd. Opvallend is dat termijnen voor het aanleveren van constructieberekeningen met regelmaat worden overschreden. Formeel zou deze termijn staan op 10 dagen. Echter, het contract tussen de gemeente en de externe partij is nog niet door de externe partij ondertekend, waardoor de formele status van afspraken nog niet is bevestigd. Overschrijding van termijnen gaan niet gepaard met consequenties voor de externe partij. Wel heeft de gemeente een tweede constructeur in de hand genomen.

3.2.2.3 Capaciteit en Kwaliteit

Tijd is schaars binnen de afdeling Vergunningen en Handhaving. Het aantal vergunningaanvragen dat binnenkomt is groot en medewerkers voelen in hoge mate werkdruk. De werkdruk wordt vergroot door een groot aantal incomplete aanvragen wat wordt ingediend en een groot aantal bestemmingsplannen wat reeds verouderd is, waardoor vrijstellingen moeten worden verleend alvorens een vergunning kan worden afgegeven. Daarnaast benoemen medewerkers de matige kwaliteit van sommige bouwkundig ontwerpers binnen de gemeente Buren, waardoor binnengekomen aanvragen veelal niet aan de eisen voldoen. Vanwege de hoge werkdruk zien het management en medewerkers de capaciteit binnen de afdeling dan ook graag uitgebreid. De afdeling spreekt van een capaciteittekort.

Op basis van een globale berekening aan de hand van kengetallen lijkt deze uitspraak gegrond (circa 1 fte tekort)²⁷, maar kan door het ontbreken van goede tijdschrijfgegevens niet worden gefundeerd. Zaak is om aspecten als urenregistratie en een ontvankelijkheidstoets op orde te krijgen, zodat structurele stappen ten aanzien van een probleem als capaciteitstekort kunnen worden ondernomen. Gemeente Buren zou daarnaast moeten aansturen op het actualiseren van de bestemmingsplannen.

Om het capaciteitsprobleem binnen de afdeling Vergunningen en Handhaving te ondervangen werkt een werknemer, verantwoordelijk voor het monumentenbeheer binnen de gemeente, mee aan het afhandelen van bouwvergunningaanvragen. Echter, deze werknemer is ook vervanger voor onderhoud en beheer gebouwen van de afdeling Ruimtelijk Beheer en is op dit onderdeel veel inzetbaar geweest. Daarnaast gaat de bewuste medewerker eind van dit jaar met pensioen en betekent zijn hulp dus geen structurele oplossing voor het probleem.

---

²⁷ Op basis van kengetallen van een referentiegemeente is een indicatieve berekening uitgevoerd, op basis van het aantal aanvragen van 2006.

Naast de capaciteit binnen de afdeling Vergunningen en Handhaving is de kwaliteit van de medewerkers een belangrijk uitgangspunt voor een goede dienstverlening.

Medewerkers proberen hun werk goed uit te voeren, maar er wordt nog onvoldoende geïnvesteerd in het actueel houden van kennis en vaardigheden. Vakliteratuur wordt niet door iedere medewerker gelezen en dit wordt vanuit de afdeling en de gemeente ook onvoldoende gestimuleerd. Zo is bijvoorbeeld niet toegestaan dat de afdeling lid wordt van de vereniging van Bouw en Woningtoezicht.

Twee collega's zijn zodoende op persoonlijke titel lid geworden van de vereniging. Daar komt bij dat het volgen van cursussen mogelijk is, maar dat hier weinig gebruik van wordt gemaakt. Het is binnen de afdeling de eigen verantwoordelijkheid van de werknemer zijn/haar kennis up to date te houden. Een groot deel van het opleidingsbudget wordt nu geïnvesteerd in ICT ontwikkelingen. Voor een goede kwaliteit van het geleverde product alsook het werkplezier van de werknemers is het van belang meer aandacht te schenken aan de kennis- en vaardighedenontwikkeling van medewerkers. Dit is zowel de verantwoordelijkheid van het afdelingshoofd als van de medewerkers.

Ook de kwaliteit van de vergunningdossiers is een aandachtspunt. Uit het dossieronderzoek komt naar voren dat bij een enkele aanvraag, de bouwtechnische toets niet consequent op basis van de checklist voor toetsing aan het Bouwbesluit wordt uitgevoerd. Zo ontbrak bij een aanvraag het advies van de brandweer terwijl deze wel relevant was. Ook was een aantal documenten in de dossiers incompleet (zoals een advies van Ruimtelijke Ordening). Deze bevindingen komen overeen met eerdere bevindingen van de VROM Inspectie, al wordt hierin wel aangegeven dat de dossiervorming is verbeterd. Daarnaast stellen de onderzoekers vast dat de gehanteerde checklist ten behoeve van de bouwtechnische toetsing aan het Bouwbesluit erg globaal is vergeleken met bijvoorbeeld het landelijk geaccepteerde toetsingprotocol van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland.

3.2.2.4 Vragen van Klanten en Vooroverleg

De gemeente Buren hanteert ruime openingstijden voor hun klanten. Klanten kunnen op kantooruren de gehele week en op maandag in de avond bij de gemeente met vragen terecht. Het is daarentegen niet mogelijk om aanvraagformulieren digitaal op te vragen en aanvragen digitaal in te dienen.

Ruime openingstijden straalt klantvriendelijkheid uit, maar heeft als keerzijde dat de reguliere werkzaamheden van de vergunningverleners door tussentijdse vragen en lange vooroverleggen worden verstoord: "Ik ben soms meer dan een halve dag kwijt aan het beantwoorden van allerlei telefoontjes en mails van klanten" is een veelgehoorde klacht vanuit medewerkers.

In het wekelijks werkverdelingsoverleg is hierover gesproken en hieruit voortvloeiend wordt een notitie geschreven over de mogelijkheid tot het toepassen van zogenoemde spreekuren. Spreekuren zouden niet alleen gelden voor de klant maar ook intern kunnen worden toegepast. Voordeel hiervan is dat op gezette tijden, tijd voor de klant is gereserveerd en zodoende vaste tijd kan uitgaan naar de reguliere werkzaamheden. Nadeel is dat een spreekuur gevolgen heeft voor de klantvriendelijkheid in termen van toegankelijkheid. Kanttekening hierbij is dat het niet invoeren van een spreekuur momenteel gevolgen heeft voor de afhandelingstermijn en komt de klanttevredenheid zodoende ook niet ten goede.

Daarnaast kan tijdens spreekuren écht tijd voor de klant worden ingeraamd en kan de werkend ambtenaar op dat moment dan ook de tijd nemen om een klant te woord te staan en te helpen, zonder de stress van andere werkzaamheden in het achterhoofd. Wanneer er weinig vragen zijn kan de ambtenaar deze tijd gebruiken om een aanvrager actief te informeren over de voortgang van de behandeling van zijn/haar vergunningaanvraag. Momenteel wordt hier niet actief op gestuurd.

Ten aanzien van het vooroverleg komt in interviews naar voren dat hierin veel tijd wordt geïnvesteerd. Hoeveel tijd daadwerkelijk aan vooroverleg wordt besteed is niet inzichtelijk en zodoende is het ook niet mogelijk om te beoordelen in hoeverre vooroverleg functioneel is voor het vergunningverleningsproces. Er zijn geen richtlijnen ten aanzien van te voeren vooroverleg gegeven en in veel gevallen is de hoeveelheid tijd die wordt besteed aan vooroverleg dan ook persoonsgebonden. Door de urenregistratie beter op orde te krijgen kan in de toekomst worden bepaald in welke mate vooroverleg bijdraagt aan het tijdig afgeven van een bouwvergunning.

3.2.2.5 Bestuurlijke prioriteiten en Politieke bemoeienis

De taken van de afdeling Vergunningen en Handhaving zijn afgebakend en helder. Uit interviews komt naar voren dat het streven van de afdeling is om zo min mogelijk vergunningen van rechtswege te verlenen. Kerntaak van de afdeling is dan ook de be- en afhandeling van de vergunningaanvragen van particulieren en ondernemers. Echter, de praktijk is dat werkzaamheden van medewerkers volgens hen voor een groot deel worden bepaald door bestuurlijke prioriteiten welke een vertaling zijn van landelijke incidenten. Doordat medewerkers tijd vrij moeten maken voor het behandelen van een bestuurlijke prioriteit, asbest is hier een voorbeeld van, komen reguliere werkzaamheden in het gedrang. Met het bestuur of binnen de afdeling worden nog geen afspraken gemaakt of stappen ondernomen om dit probleem te ondervangen.

Daarnaast komt in interviews naar voren dat het bestuur - zowel raadsleden als college - in het verleden nadrukkelijk haar stempel drukten op het uitvoerende werk van ambtenaren binnen de gemeente. In voorgaande collegeperiode had een raadslid of een wethouder actieve bemoeienis in het bijvoorbeeld wel of niet verstrekken van een vergunning. Dit bemoeilijkte volgens de geïnterviewden de procesgang en had negatieve invloed op de voortgang van werkzaamheden. De inzet van het nieuwe college is om geen directe bestuurlijke bemoeienis te hebben met de afgifte van bouwvergunningen. Volgens de geïnterviewden is dit in de praktijk ook het geval.

3.2.3 De omgevingsvergunning

Met de inwerkingtreding van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) dienen alle gemeenten in 2009 de integrale omgevingsvergunning te verlenen. Deze vergunning grijpt in op de wijze waarop het bevoegd gezag en de aanvrager moeten omgaan met de vergunningaanvraag. Voor de vergunningverlenende organisaties ligt de focus in alle gevallen op een meer klantgerichte en voor de eigen organisatie doelmatiger dienstverlening.

Gemeente Buren ziet de komst van de omgevingsvergunning als een kans. De Wabo geeft een impuls aan ontwikkelingen in de interne organisatie zoals het inzichtelijk maken van urenregistratie en het verbeteren van de samenwerking tussen verschillende afdelingen.

Drie medewerkers van de afdeling zijn aangewezen als kwartiermakers van de Wabo. Echter, de Wabo is geen medicijn tegen alle kwalen en een positieve werking van de nieuwe wet komt alleen tot uiting wanneer de afdeling Vergunningen en Handhaving én andere betrokken afdelingen gezamenlijk goed zijn voorbereid op de afgifte van de omgevingsvergunning. In het geval van samenloop van de bouwvergunning met andere vergunningen of toestemmingsvereisten, heeft een overschrijding van de termijn nog meer consequenties dan in de huidige situatie. Immers de gehele omgevingsvergunning wordt daarmee van rechtswege verleend, in plaats van alleen de bouwvergunning in de huidige situatie. Het komt dat ook aan op een strenge termijnbewaking voor alle onderdelen van de betreffende omgevingsvergunning. Met de komst van een nieuw registratiesysteem en het beschrijven van de werkprocessen zijn de eerste stappen door de gemeente Buren gezet. Deze instrumenten zullen volledig moeten worden benut om tot een soepele afgifte van de bouwvergunning en per 1 januari 2009 de omgevingsvergunning te komen.

3.2.4 Beantwoording normstelling II

Normstelling II: De aanvragen van bouwvergunningen worden in de gemeente Buren binnen de wettelijke termijn afgehandeld en verleend

Het aantal vergunningen wat door gemeente Buren van rechtswege wordt verleend is relatief groot. Het gaat in 2006 om 12% van het totaal aantal aanvragen. Het aantal vergunningen wat buiten de wettelijke termijn is verleend is hoger. Een aantal vergunningen waarbij de termijnoverschrijding gering was, is door de afdeling op reguliere wijze verleend. Geconcludeerd kan worden dat het streven van de afdeling om zo min mogelijk vergunningen van rechtswege te verlenen - hoewel dit streven niet SMART is gedefinieerd - niet wordt gehaald. Oorzaken hiervan zijn:

- Werkprocesbeschrijvingen en checklist worden niet consequent door iedere medewerker gebruikt, waardoor een uniforme werkwijze ontbreekt en de geleverde kwaliteit van de dienstverlening en het product persoonsgebonden is.
- Medewerkers hebben onvoldoende zicht op de werkvoorraad en kunnen hun eigen planning moeilijk afstemmen met de wettelijke termijnen.
- De afdeling Vergunningen is in een aantal gevallen afhankelijk van de adviezen van de afdeling Ruimtelijke Ordening. Tussen beiden zijn hierover geen afspraken gemaakt waardoor de onderlinge samenwerking stroef verloopt.
- De controle van constructieberekeningen van complexe reguliere bouwaanvragen zijn uitbesteed aan een externe partij. Afspraken met deze partij zijn niet geformaliseerd en het komt voor dat constructieberekeningen niet tijdig worden aangeleverd.
- Binnen de afdeling Vergunningen wordt de werkdruk als hoog ervaren. Er wordt gesproken over een capaciteitstekort. Deze uitspraak lijkt gezien het aantal aanvragen en het aantal beschikbare fte reëel, maar:
  - een compleet overzicht van de urenregistratie ontbreekt, waardoor uitspraken als "capaciteitstekort" en "erg lange vooroverleggen" niet kunnen worden gestaafd;
  - er wordt onvoldoende geïnvesteerd in kennisontwikkeling van medewerkers;
  - medewerkers zijn veel tijd kwijt met het tussentijds beantwoorden van vragen van klanten en kunnen hierdoor vaak niet onafgebroken aan één taak werken.
  - een deel van het werk van medewerkers wordt bepaald door bestuurlijke prioriteiten die worden ingegeven door landelijke incidenten. Reguliere werkzaamheden komen hierdoor in de verdrukking en hierover zijn nog geen afspraken met het bestuur gemaakt.

3.3 Normstelling III: Aanvragers

De derde normstelling gaat in op de positie van de aanvrager in het vergunningverleningsproces. Deze normstelling luidt als volgt:

Normstelling III: Aanvragers zijn tevreden met de dienstverlening ten aanzien van de be- en afhandeling van de aanvraag van bouwvergunningen in de gemeente Buren.

Deze stelling is onderzocht door de leden van de Rekenkamercommissie. Zij heeft aan de hand van zes vergunningendossiers, drie interviews met aanvragers uit de onderzochte vergunningendossiers en drie telefonisch gesprekken met aanvragers van bouwvergunningen een beeld geschetst van bovenstaande normstelling. Geconstateerd is dat geïnterviewden gereserveerd stonden tegenover deelname. Dit gegeven plus het lage aantal ondervraagden resulteert in een zeer globaal beeld van de ervaringen van aanvragers.

3.3.1 Informatieverstrekking en Dienstverlening

Eén geïnterviewde geeft aan gedurende de vergunningaanvraag goed door de gemeente te zijn geholpen. De aanvraag start wanneer alle aanvraagdocumenten compleet zijn en de eisen hiervoor zijn voldoende duidelijk.

Anderen ervaren echter onvoldoende informatieverstrekking vanuit de gemeente. Voorbeelden hierbij zijn: een aanvrager die niet bekend is met de aanvraag van een losse sloopvergunning waardoor het bouwproces flink vertraagt, onvoldoende voortgang bij de gemeente en het door de gemeente afkeuren van plannen van aanpak zonder daarbij een gedegen toelichting te geven.

Ook is er sprake van onvoldoende informatie over de procedure en verloopt de behandeling van een aanvraag niet volgens protocol, waardoor de aanpak persoonsafhankelijk is.

3.3.2 Beoordeling van de aanvraag

De afdeling Vergunningen en Handhaving heeft kritiek op de uitgevoerde constructieberekeningen door de externe partij. De beoordeling van de berekeningen worden volgens de betrokken medewerkers teveel volgens de "letter" uitgevoerd. Deze uitspraak wordt onderschreven door de aanvragers. Vergelijken met andere gemeenten zijn de eisen die het externe bureau stelt aan een constructieberekening erg streng. Een tweede partij aan wie sinds kort ook constructieberekeningen zijn uitbesteed, is minder streng in de beoordeling.

3.3.3 Termijnen van afhandeling en Kosten van de vergunning

Wat betreft de termijnen van afhandeling komt naar voren dat er geen sprake is van extreme afhandelduur. Wel wordt gesteld dat zaken als bestemmingsplanwijzigingen lang op zich laten wachten. Daarnaast komt naar voren dat vergunningenaanvragen die door de provincie nog moeten worden beoordeeld vertragen.

De kosten van de vergunning (bouwleges) zijn volgens de aanvragers te hoog. Vergelijken met andere gemeente betalen inwoners van gemeente Buren veel aan bouwleges. De bewoners van Buren hebben daar weinig begrip voor.

Het is daarom raadzaam in de informatievoorziening naar de burgers toe hier aandacht aan te besteden, door actief informatie te verschaffen op de onderdelen:

- kostenopbouw leges;
- procedures vergunningverleningsproces;
- procesvoortgang van vergunningaanvragen.

Tenslotte is aangegeven dat de kosten voor de aanvrager worden opgestuwd door bijvoorbeeld het - op kosten van de aanvrager - uitvoeren van een standaard bodemonderzoek. Aanvragers hebben vervolgens het vermoeden dat met de uitkomsten van het onderzoek niets meer gedaan wordt in termen van controle.

3.3.4 Compensatie en klachtenafhandeling

Bij het niet tijdig verlenen van een vergunning kent de gemeente geen compensatieregeling voor de burgers en particulieren toe.

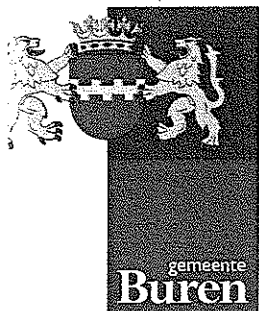
Het is burgers en particulieren wel mogelijk om bij het gemeentehuis een klacht over de be- en afhandeling van de bouw aanvraag in te dienen. Het aantal binnengekomen klachten is echter zeer beperkt.

3.3.5 Beantwoording normstelling III

Normstelling III: Aanvragers zijn tevreden met de dienstverlening ten aanzien van de be- en afhandeling van de aanvraag van bouwvergunningen in de gemeente Buren.

Of een burger tevreden is over de dienstverlening ten aanzien van de be- en afhandeling van de bouwvergunningaanvraag is afhankelijk van meerdere factoren. De geïnterviewden geven een aantal factoren aan en wijzen hierbij direct naar verbeteringen voor de gemeente Buren.

Ten eerste wensen bewoners actief en volledig geïnformeerd te worden over de procedures rondom hun vergunningaanvraag. Wanneer de gemeente dit niet doet, wat een enkele keer het geval is, vertraagt het vergunningverleningsproces voor de burger. Daarnaast geven klanten aan dat de kwaliteit van de be- en afhandeling van een aanvraag en de kwaliteit van de dienstverlening afhankelijk is van de individuele vergunningverlener. Een uniforme werkwijze is wenselijk. Tenslotte geven geïnterviewden mee dat de toegerekende kosten van de vergunning (bouwleges) te hoog zijn. Zij hebben ook geen inzicht in de prijsopbouw van de leges. Er is daarom weinig begrip voor de hoge bouwleges.

Rekenkamercommissie

uw brief van:
uw kenmerk:
ons kenmerk: B-2007-11784
behandeld door: mr. R.P. van der Starre
bijlage(n):
onderwerp: Onderzoek procesverloop aanvraag en
afgifte bouwvergunningen

Maurik, 12 september 2007

verzonden:

Geachte leden van de Rekenkamercommissie,

Graag maken wij hiermee gebruik van de gelegenheid onze reactie te geven op het rapport Onderzoek procesverloop aanvraag en afgifte bouwvergunningen. Wij vinden dat sprake is van een gedegen onderzoek dat de vinger legt op verschillende zere plekken in het procesverloop van bouwvergunningverlening. Het levert daarmee goede aanbevelingen voor verbeteringen. In deze reactie willen wij ons beperken tot de hoofdlijnen en bovenal ingaan op wat ons te doen staat met de resultaten.

Kostentoe rekening

Een cruciaal vraagstuk is de hoogte van de leges als gevolg van het toerekenen van kosten. Onze gemeenteraad heeft het uitgangspunt gekozen van 100% kostentoe rekening. Daarbij willen wij ervoor zorgen dat sprake is van een correcte kostenberekening. In de huidige situatie wordt jaarlijks een analyse gemaakt van de werkelijk bestede uren op de afdeling V&H. Ook wordt elk jaar een analyse gemaakt van de verleende bouwvergunningen, de gemiddelde bouwkosten en de ontvangen leges. De begroting wordt gemaakt op basis van de trend vanuit die gegevens. Dat proces starten wij omstreeks mei van het jaar voorafgaande aan de begroting. De legestarieven zijn daarmee altijd gebaseerd op gegevens en verwachtingen van circa een jaar voor de vaststelling.

De aanbeveling voor het maken van een meerjarige analyse zal de trendmatige ontwikkeling beter kunnen benaderen. Een analyse van de jaarcijfers, waarbij zowel de legesinkomsten, als de bestede uren worden betrokken geeft meer inzicht in de werkelijke kostentoe rekening. Daarvoor is het noodzakelijk de bestede uren nauwkeuriger te registreren. Er zal evenwel altijd sprake zijn van marges in de raming

van kosten en baten in een gemeente van onze omvang. Door bijvoorbeeld pieken in planrealisaties zullen verschillen optreden in de jaarlijkse bouwactiviteiten. De aanbeveling om te werken met voortschrijdende gemiddeldes zal het effect van schommelingen reduceren. Vanaf 1 januari 2008 zullen wij starten met het opbouwen van de gegevens die van belang zijn voor het berekenen van het meerjarige gemiddelde om zodoende te komen tot de meest zuivere kostentoe rekening.

Transparantie

In Buren ontvangt de aanvrager van een bouwvergunning een voorlichtingsfolder over de legeskosten. Daarin staat in een helder overzicht ook vermeld dat bij een vrijstellingsprocedure extra leges (30,00) in rekening worden gebracht. Op dit punt bestaat voor de klant geen onduidelijkheid. In die folder staat voor de welstandcomponent dat rekening moet worden gehouden met circa 0,2 % van de geraamde bouwsom. Voor het overgrote deel van de aanvragen is dit een juiste indicatie. Het verdient echter wel aanbeveling in die folder per jaar de meer exacte bedragen te noemen. Daarmee is de voorlichting compleet.

Van rechtswege verleende bouwvergunningen.

Wij vinden het aantal van rechtswege verleende vergunningen te hoog. (Overigens zonder dat de VNG op dit onderwerp een landelijk gemiddelde kan geven) In incidentele gevallen zal daar altijd sprake van kunnen zijn, maar door het treffen van maatregelen willen wij het aantal fors reduceren. Met de raad willen wij van gedachten wisselen over wat wij als gemeente een aanvaardbaar niveau vinden in het perspectief van uitbreiden van de capaciteit voor het verlenen van bouwvergunningen. De aanbeveling om over aanvullende tijdschrijfgegevens te beschikken om het tekort beter te funderen nemen wij over. Op basis van de ons thans ter beschikking staande gegevens hebben wij in de begroting 2008 een voorstel voor nieuw beleid opgevoerd voor uitbreiding van de afdeling V&H met 1 fte voor bouwvergunningverlening.

Overige te treffen maatregelen.

Wij hebben de gemeentesecretaris opdracht gegeven ons nog in september een voorstel voor te leggen om de noodzakelijke verbeteringen door te voeren. Als te hanteren normen hebben wij daarbij het volgende meegegeven:

- dat aanvragers tevreden zijn met de dienstverlening bij de afhandeling van bouwvergunningen (de klanttevredenheid willen wij smart formuleren en op een onafhankelijke wijze meten)
- dat vergunningaanvragen correct en eenduidig worden afgewikkeld.
- dat het product bouwvergunningverlening bedrijfsmatig is georganiseerd met een flexibele inzet van capaciteit, die voor 100% wordt gefinancierd vanuit het product bouwvergunningverlening. Daarbij houden wij rekening met de extra hoeveelheid bouwaanvragen als gevolg van de bouwimpuls voor woningen.
- dat wordt ingezet op het voorkomen van bouwvergunningen die van rechtswege verleend moeten worden.

Met deze reactie vertrouwen wij een goed vervolg te geven aan de resultaten van het verrichte onderzoek naar het procesverloop van bouwvergunningverlening.

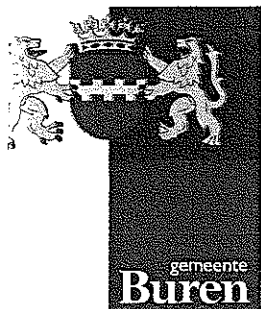
Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Buren,
de secretaris,

mr. R.P. van der Starre

de burgemeester,

drs. K.C. Tammes

Rekenkamercommissie Buren

de raad van de gemeente Buren

14 september 2007

Nawoord Rekenkamercommissie
Onderzoek procesverloop aanvraag en afgifte
bouwvergunningen

Geachte leden van de raad,

De rekenkamercommissie Buren heeft met belangstelling kennis genomen van de reactie van het college van burgemeester en wethouders. De rekenkamercommissie stelt met genoegen vast dat het college het onderzoek gedegen vindt en de aanbevelingen onderschrijft. Het college wil werk maken van de voorgestelde verbeteringen en geeft daar in de brief nu al inzicht in. De rekenkamercommissie juicht deze voortvarende aanpak toe.

Het college gaat in de reactie nog wat dieper in op wat gedaan wordt met de resultaten van het onderzoek. De rekenkamercommissie wil graag op deze onderwerpen reageren.

Kostentoe rekening

KplusV heeft in het rapport geen eenduidige verklaring kunnen geven op de hoge tarieven die de gemeente Buren hanteert voor de bouwleges ten opzichte van andere gemeenten. Het is ook een moeilijk te beantwoorden vraag.

De rekenkamercommissie heeft hier zelf onderzoek naar gedaan. Uit dit onderzoek blijkt, dat de toerekening van kosten door gemeenten voor de raming van de opbrengst van de bouwleges in gemeenten erg verschillend is. (Welke kosten worden wel en welke kosten worden niet toegerekend en welke kostenverdeelsleutels worden toegepast.) Ook blijkt dat in veel gemeenten niet adequaat of nog niet gewerkt wordt met het principe van 100% kostendekking voor de geleverde dienst. Wat betreft de bouwleges zelf is het zo dat de raad de tarieven via de legesverordening vast stelt. Er zijn gemeenten die er bewust voor kiezen de tarieven voor de bouwleges lager vast te stellen om daarmee de woningbouw te stimuleren.

Deze conclusie klinkt ook door in het artikel "absurde verschillen bouwleges" in het magazine van de Vereniging Eigen Huis van september 2007. De gemeente Buren werkt al jaren met het beginsel kostendekkendheid van tarieven en probeert hier goed invulling aan te geven. De huidige en door uw raad vastgestelde uitgangspunten van beleid leiden in de gemeente Buren tot de hoge tarieven voor de bouwleges.

Transparantie

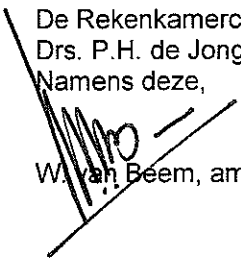
De rekenkamercommissie hecht grote waarde aan een goede informatievoorziening. Verbeteringen zijn meer dan welkom. Zeker als de informatie er toe doet om uw raad of de inwoners van de gemeente Buren optimaal te bedienen.

Van rechtswege verleende bouwvergunningen

Uit het onderzoek van KplusV blijkt dat er weliswaar werkdruk is, maar ook dat er efficiënter kan worden gewerkt. Er is nog geen onderbouwing of de huidige beschikbare capaciteit toereikend is.

Wij merken hier wel aanvullend op, dat een uitbreiding van de capaciteit volgens de huidige kostentoekening leidt tot hogere kosten en tot hogere leges bij handhaving van het huidige uitgangspunt van 100% kostendekking.

De Rekenkamercommissie Buren,
Drs. P.H. de Jong, voorzitter,
Namens deze,

W. van Beem, ambtelijk secretaris

Bijlage(n)

Bijlage 1

Overzicht van geïnterviewde personen

Naam geïnterviewden	Functie en Afdeling
<i>Gemeentelijk</i>	
De heer W. Wink	Wethouder
De heer mr. R. van der Starre	Gemeentesecretaris
De heer B. van der Laan	Afdelingshoofd Vergunningen en Handhaving
De heer H. Tholen	Procesverantwoordelijk medewerker bouwvergunningen c.a.
De heer P. Spee	Juridisch medewerker Vergunningen en Handhaving
De heer B. van Doorn	Medewerker Vergunningen en Handhaving
Mevrouw Y. Kieft	Medewerker VROM
De heer mr. J.F. de Leeuw	Medewerker VROM

Aanvragers

Door middel van een aselechte steekproef zijn bij 6 aanvragers van vergunningen kwalitatieve of telefonische interviews afgenomen.

Bijlage 2

Documentenlijst²⁸

B&A beleidsrendement (oktober 2004), Model Transparantie Bouwgerelateerde Leges.

Deloitte belastingadviseurs B.V. (juli 2007), Handreiking kostentoerekening leges en tarieven, geschreven in opdracht van het ministerie van BZK.

Gemeente Buren, 2006, Afdeling vergunningen en handhaving afdelingsplan 2006, afdeling vergunningen en handhaving.

Gemeente Buren, 2006, Afstemming sturing; wie stuurt wie aan waarop?

Gemeente Buren, 2006, Burgertevredenheidsonderzoek 2006.

Gemeente Buren, 2006, Bouwvergunningen jaaroverzicht 2006.

Gemeente Buren, 2006, Programma 09 Wonen.

Gemeente Buren, 2006, Tarieventabel behorende bij de verordening op de heffing en de invordering van leges 2007.

Gemeente Buren, 2006, Toelichting bouwverordening gemeente Buren 2006.

Gemeente Buren, 2006, Vaststelling Bouwverordening gemeente Buren 2006 en bijbehorende toelichting, afdeling vergunningen en handhaving.

Gemeente Buren, 2007, Afdelingsplan 2007 afdeling vergunningen en handhaving; van ballast ontdaan.

Gemeente Buren (september 2007), organogram gemeente.

Gemeente Buren (november 2006), Legesverordening 2007, inclusief tarieventabel.

Gemeente Buren, Kostenverdeelstaat 2007.

Gemeente Buren, Kencijfers vergunningen Bouw en Woningtoezicht 2004, 2005 en 2006.

Gemeente Buren, Productenraming 2007.

Gemeente Buren, Berekening toegerekende kosten 2004, 2005, 2006 en 2007.

---

²⁸ Een lijst met meest relevante literatuur. Dossiers welke zijn gelezen voor het dossieronderzoek zijn vanwege privacyredenen niet genoemd.

Schep, A.W. en J.J. Verbeek (mei 2005), Bouwleges; een fiscaal juridische kijk op bouwgerelateerde leges, Erasmus Studiecentrum belastingen Lokale Overheden.

Smallenbroek, B. en W. Vos (december 2006), Model voor het bepalen van de hoogte van de leges omgevingsvergunning, geschreven door SGBO in opdracht van het ministerie van VROM.

Vereniging Nederlandse Gemeenten (augustus 2006), Modelverordening leges 2007.

[1] www.buren.nl

[2] www.eigenhuis.nl

Bijlage 3

Samenstelling rekenkamercommissie

drs. P.H. de Jong (voorzitter)

dr.ir. J.M.J. Uijthof

drs. M.A. Koster RA

W. van Beem (ambtelijk secretaris)

Bijlage 4

Literatuurstudie kostentoerekening en tarieven

De gemeente heeft op basis van artikel 229 van de Gemeentewet de bevoegdheid om leges te heffen als tegenprestatie voor de door de gemeente geleverde diensten en de daarbij gemaakte kosten. Bij beantwoording van de vraag welke kosten mogen worden toegerekend aan bouwleges, worden door KplusV twee deelvragen onderscheiden:

1. Van welke diensten mogen de kosten worden toegerekend aan de leges?
2. Welke kosten mogen worden toegerekend aan een dienst?

Om deze deelvragen te beantwoorden is een literatuurstudie gedaan waarin relevante en actuele wetgeving, verordeningen en artikelen ten aanzien van dit onderwerp zijn bestudeerd.

Toe te rekenen diensten

Afbakening begrip dienst

De legesheffing heeft betrekking op het verlenen van een dienst. Het begrip "dienst" is niet nader gedefinieerd in de wet. Wel is in de jurisprudentie nadere invulling gegeven aan dit begrip. Uit de jurisprudentie blijkt dat voor de vraag of er sprake is van een dienst, het doorslaggevend is of degene voor wie de dienst wordt verricht een individueel belang heeft bij de dienst. Indien de dienst ambtshalve wordt verleend, dan is er geen sprake van een dienst. Overigens heeft de gemeente hierbij een inspanningsverplichting en geen resultaatverplichting. Een gemeente mag dus voor een aanvraag van een bouwvergunning leges in rekening brengen als de vergunning niet wordt verleend.

Schep en Verbeek van het Erasmus Studiecentrum Belastingen Lokale Overheden (ESBL) verwoorden het als volgt: "de door de gemeente, al of niet op verzoek van een belanghebbende, verrichte werkzaamheid dient niet alleen rechtstreeks, maar ook in overheersende mate ten behoeve van het individueel belang te zijn verricht om als dienst te kunnen worden aangemerkt. Ligt de werkzaamheid in het verlengde van het uit een wettelijke regeling blijkende, door de overheid uit te voeren taak in het algemeen belang, dan is de werkzaamheid niet in overwegende mate ten behoeve van het individueel belang verricht en kunnen er geen leges worden geheven. Dit ondanks het feit dat er wel degelijk een individueel belang valt te onderscheiden of belanghebbende als gevolg van de werkzaamheid wellicht voordeel kan behalen."

In de Memorie van Toelichting op het artikel 229 van de gemeentewet wordt aangegeven voor welke diensten de kosten wel en niet mogen worden toegerekend aan bouwleges.

Diensten waarvoor het in ieder geval is toegestaan kosten in rekening te brengen zijn:

- het beoordelen van een aanvraag;
- het opstellen van een beschikking;
- de eerste controle op naleving van de vergunningvoorschriften;
Deze eerste controle op het nakomen van de vergunningsvoorschriften heeft het karakter van een specifieke controle, namelijk het controleren van de opgelegde voorwaarden die de gemeente heeft gesteld. De latere controles hebben volgens de wetgever het karakter van een generieke controle. Overigens omvat de eerste controle meer dan alleen de eind-inspectie. Zou alleen bij gereedmelding inspectie plaatsvinden, dan kan niet op de meest essentiële punten worden gecontroleerd. Dit betekent dat ook eerdere controles mogen worden toegerekend aan de bouwleges;
- kosten voor verplichte publicaties;
- kosten voor externe advisering, zoals welstandstoezicht.

Niet toegestaan is de kosten in rekening te brengen voor diensten die worden geleverd ten behoeve van de gemeenschap als geheel:

- het opstellen van beleidsplannen of voorschriften en het vaststellen van criteria voor vergunningverlening.
Beleidskosten worden gezien als kosten die gemoeid zijn met het afwegen van belangen ten behoeve van de gemeenschap en moeten door de gemeenschap als geheel bekostigd worden uit de algemene middelen;
- handhaving, toezicht en controle (behoudens de eerste controle).
Deze kosten worden gemaakt ter bescherming van de gemeenschap en derhalve is de wetgever van oordeel dat de kosten van preventieve en repressieve handhaving niet individueel doorberekend mogen worden. De enige uitzondering hierop zijn de kosten die worden gemaakt voor de eerste controle na vergunningverlening;
- inspraak-, bezwaar-, -en beroepsprocedures (met uitzondering van bezwaar en beroep tegen de aanslag).
De kosten van inspraak- en bezwaarprocedures stijgen volgens de wetgever ook boven het individuele belang uit. Het betreft immers een heroverweging van het algemene beleid waarvoor de kosten ook niet kunnen worden verhaald. Tevens is de wetgever van oordeel dat rechtsbescherming een collectief goed is waarvan de kosten niet individueel toerekenbaar zijn;
- diensten die zijdelings met bouwvergunningen te maken hebben, omdat zij nagenoeg geheel andere doeleinden dienen.

De jurisprudentie ten aanzien van de diensten waarvoor kosten mogen worden toegerekend is beperkt. Uit de jurisprudentie komen de volgende bevindingen naar voren:

- de kosten voor de wijziging van een bestemmingsplan mogen worden toegerekend aan de bouwleges indien de (partiele) wijziging uitsluitend ten behoeve van de aanvrager plaatsvindt²⁹;
- niet verhaalbaar zijn de kosten van grondexploitatie³⁰.

²⁹ Hof Arnhem, 30 juni 1987, nr. 1958/1985 E III, *belastingblad* 1987, blz. 672.

³⁰ KB van 11 augustus 1986, nr. 13 V-N 11 oktober 1986

Opbrengstnorm voor bouwleges

De meerjarige geraamde opbrengsten uit leges mogen niet hoger zijn dan de geraamde lasten die samenhangen met de door de gemeente geleverde diensten. Voor het bepalen van de opbrengstnorm hebben gemeenten de mogelijkheid om de leges vast te stellen aan de hand van: de baten en lasten per dienst;

1. per samenhangende groep diensten;
2. per totaal van in de verordening genoemde diensten.

Hierbij is de voorwaarde van toepassing dat de gemeente een consequente lijn dient te volgen. Door deze vrijheid is het mogelijk dat de gemeente voor de ene dienst hoge leges heft opdat de leges voor een andere dienst laag zijn. Deze "kruissubsidiëring" kan gewenst zijn om bepaalde vormen van gedrag te stimuleren (bijvoorbeeld het aanvragen van een kapvergunning stimuleren) en anderen te ontmoedigen (bijvoorbeeld de vestiging van coffeeshop ontmoedigen). De gemeente Buren heeft impliciet de keuze gemaakt geen kruissubsidiëring toe te passen, aangezien zij heeft gekozen voor het principe van 100% kostendekkendheid ten aanzien van de bouwvergunningen.

De gemeente Buren kijkt bij het bepalen van de opbrengstnorm naar de tarieven voor bouwvergunningen, sloopvergunningen en vrijstellingprocedures. Dit betekent dat kosten die niet gerelateerd zijn aan deze drie activiteiten niet meegenomen kunnen worden bij het bepalen van de hoogte van de bouwleges.

Toe te rekenen kosten

In de toelichting op artikel 229 van de gemeentewet is aangegeven welke kosten mogen worden toegerekend aan diensten waarvoor bouwgerelateerde leges worden geheven. Hierbij maakt de wetgever een onderscheid tussen directe kosten en indirecte kosten.

Directe kosten

Kosten die een directe relatie hebben met de te leveren dienst mogen uiteraard worden doorberekend in het legestartief. Onder deze directe kosten vallen onder meer: loonkosten, kapitaallasten, materiele kosten, onderhoudslasten, bijdragen aan bestemmingsreserves en voorzieningen voor vervanging van de noodzakelijke activa en de omzetbelasting die ingevolge de Wet op het BTW-compensatiefonds recht geeft op een bijdrage uit het fonds. BTW mag worden toegerekend aan de legestartieven.

Indirecte kosten

In de wet is het ook toegestaan om indirecte kosten die enig verband hebben met de specifieke dienstverlening door te berekenen in het legestartief. Het gaat hierbij veelal om kosten in de sfeer van overhead zoals: ondersteuning en management, personeel en organisatie, facilitaire zaken, automatiseringsapparatuur etc.

Bij indirecte kosten moet aannemelijk kunnen worden gemaakt dat het desbetreffende deel van de kosten inderdaad beschouwd kan worden als kosten van de desbetreffende dienst. Ten aanzien van de onderbouwing is op het gebied van leges geen jurisprudentie voorhanden. Het ESBL geeft aan dat de jurisprudentie over de rioolrechten op dit punt meer duidelijkheid biedt.

In een uitspraak over de heffing van rioolafvoerrechten aan zogenaamde grote lozers oordeelt de Hoge Raad dat de keuze van het tarief voor deze groep belastingplichtigen niet met zich mag meebrengen dat het totale bedrag dat door hen wordt opgebracht uitstijgt boven het totale bedrag van de kosten - dat naar redelijke maatstaf - aan hen kan worden toegerekend. Volgens de Hoge Raad was een redelijke maatstaf de door de grote lozers afgevoerde hoeveelheid afvalwater in verhouding tot de totale hoeveelheid af te voeren afvalwater. Het hanteren van een verfijndere methode is ook toegestaan.

Toegepast op bouwleges betekent dit dat redelijke maatstaven moeten worden gehanteerd. Voor de beoordeling van de rechtmatigheid van de toegerekende indirecte kosten aan bouwleges, ontstaat daarmee een grijs gebied. Ook het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) biedt in deze weinig uitkomst. In de BBV zijn de financiële spelregels opgenomen waaraan gemeenten zich moeten houden. In artikel 3 van de BBV is opgenomen dat de gemeente inzicht moet bieden in de baten en lasten van de gemeente, maar in de methode van toerekening van indirecte kosten worden de gemeenten vrij gelaten.

Bij gemeenten is de algemene lijn te ontdekken dat voor kosten die aan een klein aantal producten zijn toe te rekenen veelal gebruik wordt gemaakt van specifieke verdeelsleutels en bij kosten die aan een groot aantal producten worden toegerekend vaak wordt gewerkt met een generieke verdeelsleutel.

Wijze van tariefstelling en hoogte tarieven

Gemeenten zijn redelijk autonoom in het vaststellen van de legestarieven en mogen zoals reeds aangegeven kruissubsidiëring toepassen bij het heffen van leges. In de tekst hieronder wordt aangegeven op welke punten de beleidsvrijheid van gemeenten verder ingekaderd en op welke punten er juist vrijheid bestaat.

Maximaal kostendekkend

Zoals reeds is aangegeven mogen de opbrengsten uit meerjarig begrote leges maximaal 100% zijn van de kosten die samenhangen met het beoordelen van vergunningaanvragen. De tarieven moeten dan ook op een dusdanig wijze worden vastgesteld dat de begrote opbrengsten meerjarig maximaal net zo hoog zijn als de meerjarig begrote kosten.

Geen inkomensgerelateerde tarieven

In artikel 219 lid 2 van de Gemeentewet is bepaald dat een gemeentelijke heffing niet afhankelijk mag worden gesteld van het inkomen, winst of vermogen. De achterliggende gedachte is dat een provincie of gemeente het inkomensbeleid van het rijk niet mag doorkruisen. Dit inkomensbeleid is immers voorbehouden aan het rijk. Een provincie of gemeente mag dan ook geen inkomensafhankelijke tarieven hanteren.

Evenredigheidsprincipe

In artikel 3:4, tweede lid van de Algemene wet bestuursrecht is bepaald dat de nadelige gevolgen van een besluit niet onevenredig mogen zijn in verhouding tot de met het besluit te dienen doelen. Dit stelt grenzen aan de mate waarin er kruissubsidiëring kan worden toegepast en tarieven kunnen worden vastgesteld. Twee recente zaken heeft de rechter hierbij de vrijheid van gemeenten ingekaderd, waarbij overigens niet duidelijk is of de uitspraken ook door een hogere rechtsprekende instantie bekrachtigd zullen worden.

Beschrijving casus 1 uit Handreiking kostentoerekening leges en tarieven:

In de casus werd van een belastingplichtige een absoluut en relatief hoog bedrag aan bouwleges geheven. De gemeente kende namelijk in haar verordening een vast basisbedrag en een bedrag per €500 bouwsom. De verordening kende geen maximumtarief of daadwerkelijke degressie in de tarieven. Hierdoor ontstond een overdekking bij de bouwleges ad 103%, terwijl de kostendekking bij kapvergunningen slechts 12% bedroeg. Hof Arnhem oordeelde dat hier sprake was van een onredelijke heffing." De gemeente is in cassatie gegaan tegen de uitspraak.

Beschrijving casus 2 uit Handreiking kostentoerekening leges en tarieven:

In een recentere uitspraak is die van de Rechtbank Zutphen van 23 april 2007, nr. 05/757. In deze casus hanteerde de gemeente voor de bouwleges over 2004 een basistarief van €45 en een opslag van €8,75 per €500 aan bouwkosten, ofwel 1,75%. Voorts werd welstandsleges in rekening gebracht. Doordat de gemeente uitging van een bouwsom van circa 58 miljoen, bedroeg de legesaanslag ruim €1.023.000. Dit betrof circa 25% van de totale gemeentelijke legesopbrengst over 2004. De rechter oordeelde dat de legesheffing niet in een redelijke verhouding stond tot de redelijkerwijs met de behandeling van de onderhavige vergunningaanvraag voor de gemeente gemoeide kosten. Weliswaar betreft de dienst waarvoor de leges wordt geheven het in behandeling nemen van een aanvraag voor een bouwvergunning voor een groot schoolgebouw met een zeer aanzienlijke bouwsom, maar dat rechtvaardigt naar het oordeel van de rechtbank, zonder een onderbouwing, die de gemeente te dezen niet heeft gegeven, niet de heffing van leges tot een dermate hoog bedrag als waarvan hier sprake is. Gezien het percentage van de totale bouwlegesopbrengsten over 2004 dat één belastingplichtige voor haar rekening zou moeten nemen en de onevenredigheid tussen de opbrengst en de kosten in dit individuele geval, is sprake van een onredelijke belastingheffing. Aldus wreekt zich hier de tariefstelling naar een vast bedrag, zonder degressie of een andere vorm van begrenzing van het te heffen bedrag. Doordat voor aanvragen van sloopvergunningen vaste lage legesbedragen werden geheven van €148, is de belastingheffing tevens willekeurig. Daarom mist de vermeerdering van het basistarief met €8,75 voor elke €500 bouwkosten ter zake van de onderhavige vergunningaanvraag verbindende kracht. De rechter verminderde de nota bouwleges van ruim €1.023.000 tot €505 (zijnde het basisbedrag ad €45 plus €460 aan welstandsleges).

Als deze uitspraken bekrachtigd worden dan betekent dit dat in tariefstructuur gekozen moet worden voor degressieve tarieven met een maximum op te leggen legestartief. Bij degressieve tarieven zijn tarieven lager naarmate de hoogte van de bouwsom toeneemt. Hiermee wordt enerzijds bereikt dat de burger niet met al te hoge lasten wordt opgezadeld en anderzijds dat het bedrag aan bouwleges niet onevenredig hoog is ten opzichte van de gemaakte kosten of de verrichte diensten. Het maximum moet voorkomen dat zelfs bij een hele grote bouwsom het tarief in verhouding blijft staan tot de kosten van de geleverde prestatie.

Te heffen bedrag moet blijken uit de verordening

Uit artikel 217 van de Gemeentewet vloeit voort dat een belastingplichtige uit de legesverordening het te heffen bedrag moet kunnen afleiden. Uit een uitspraak van de Hoge Raad uit 1985 blijkt dat de verordening niet het bedrag van de belasting hoeft te vermelden, maar dat op voldoende duidelijke wijze aan de belastingplichtige inzicht wordt gegeven in het beloop van het van hem te heffen bedrag. De desbetreffende gemeente had in haar verordening een bepaling opgenomen dat de legesbedragen konden worden verhoogd met extern in te winnen adviezen.

Dit geeft de belastingplichtige onvoldoende inzicht in het beloop van het van hem te heffen bedrag, en was zodoende onverbindend.

Transparantie

Al enkele jaren voert de Vereniging Eigen Huis een onderzoek uit waarbij de tarieven van gemeenten voor bouwleges worden vergeleken. Steevast wordt geconcludeerd dat de tarieven tussen gemeenten enorm verschillen en dat de verschillen niet goed te verklaren zijn. De vereniging heeft de overheid meerdere malen opgeroepen om tot een transparante opbouw van de tarieven te komen.

De oproep heeft in oktober 2004 geleid tot een Model Transparantie Bouwgerelateerde Leges. Dit model is eind 2006 verwerkt in de modelverordening voor leges van de VNG. De belangrijkste elementen van het model zijn als volgt:

Het tarief voor lichte en reguliere bouwvergunningen wordt bepaald aan de hand van een percentage van de bouwsom. Hierbij gelden de volgende uitwerkingen:

- de percentages verschillen voor lichte en reguliere bouwvergunningen;
- voor verschillende hoogtes van de bouwsom worden verschillende percentages gekozen;
- er wordt gewerkt met een minimumtarief per aanvraag.

In het tarief zijn de kosten voor welstand en publicatiekosten inbegrepen.

Voor extra toetsing op het gebied van welstand en beoordeling van bodemrapporten wordt aanvullend een vast bedrag gehanteerd.

Voor vrijstelling van het geldende bestemmingsplan wordt aanvullend een percentage van de bouwsom in rekening gebracht (zie systematiek bij lichte en reguliere bouwvergunningen).

In het model worden geen uitspraken gedaan over de hoogte van de percentages en vaste bedragen. Dit is namelijk onderdeel van de gemeentelijke autonomie en hangt ook af van de mate waarin de gemeente haar kosten wil verhalen op de aanvragers van een bouwvergunning.

Bijlage 5

Kostenpost en bijbehorende verdeelsleutel

Bestuur en bedrijfsondersteuning

Bestuur en bedrijfsondersteuning betreffen voornamelijk kosten voor juridische ondersteuning. Het grootste deel (72%) van de kosten van dit organisatieonderdeel zijn direct toegerekend aan producten. De overige 28% is niet direct te relateren aan een product en deze kosten zijn doorberekend in het uurtarief. Navraag leert dat deze kosten voornamelijk betrekking hebben op juridisch consulentenschap, kwaliteitszorg, bijdragen aan de planning en control cyclus, ICT beleid en klachtenafhandeling.

Facilitaire zaken

Van de indirecte kosten die zijn doorberekend in het uurtarief van Bouw- en Woningtoezicht, zijn de kosten voor facilitaire zaken het hoogst. Alle kosten van Facilitaire Zaken zijn doorberekend aan de uitvoerende organisatieonderdelen. Navraag leert dat 40% van deze kosten betrekking hebben op het aanbieden van huisvesting. Van de overige kosten is ICT / automatisering de grootste kostenpost met circa 30% van de totale kosten voor Facilitaire zaken.

Financiën

De kosten van het organisatieonderdeel Financiën zijn voor circa 50% verantwoord op de producten (belastingen, WOZ, college en raad) en voor 50% zijn de kosten doorverdeeld naar andere afdelingen. Het betreft hier de kosten voor het voeren van de financiële administratie en advisering ten behoeve van de andere afdelingen.

Frontoffice

Circa 60% van de kosten voor het frontoffice die betrekking hebben op inwonerszaken (paspoorten en dergelijke) zijn direct aan de producten toegerekend en zijn daarmee niet verdisconteerd in het uurtarief van Bouw en Woningtoezicht. De receptiekosten en andere diensten die voor de gehele organisatie zijn verricht (zoals het opnemen van de telefoon) zijn wel via het uurtarief doorberekend aan de uitvoerende organisatieonderdelen.

Personeel en Organisatie

De kosten van Personeel en Organisatie zijn volledig doorberekend aan de kostenplaatsen van de uitvoerende afdelingen. Navraag leert dat P&O in hoofdlijnen hiervoor de volgende activiteiten verricht: personeels en salarisadministratie, consulentenschap, arbeidsomstandigheden personeel, personeelsbeheer, werving en selectie, vorming en opleiding, personeelsbeleid, functiewaardering en organisatieontwikkeling.

Bijlage 6

Berekening tarieven

Gebaseerd op de tarieventabel van de legesverordening 2007 van de gemeente Buren en de nader ontvangen toelichting bij welstandsadvies en publicatiekosten.

Situatie 1: lichte bouwvergunning, bouwsom €10.000				
Kostenpost	Tariefstructuur	Eenheid	Tariefstelling	Kosten
Beoordeling aanvraag	variabel	€ 10.000,00	2,1335%	€ 213,35
	vast		€ 150,00	€ 150,00
Welstandadvies	variabel	€ 10.000,00	0,19%	
	minimum		€ 41,00	€ 41,00
Publicatiekosten	vast	2	€ 15,00	€ 30,00
Totaal kosten			€	434,35

Situatie 2: reguliere vergunning, bouwsom €45.500				
Kostenpost	Tariefstructuur	Eenheid	Tariefstelling	Kosten
Beoordeling aanvraag	variabel	€ 45.500,00	3,2000%	€ 1.456,00
	vast		€ 300,00	€ 300,00
Welstandadvies	variabel	€ 45.500,00	0,19%	€ 86,45
	minimum		€ 41,00	
Publicatiekosten	vast	2	€ 15,00	€ 30,00
Totaal kosten			€	1.872,45

Situatie 3: reguliere vergunning, bouwsom €130.000				
Kostenpost	Tariefstructuur	Eenheid	Tariefstelling	Kosten
Beoordeling aanvraag	variabel	€ 130.000,00	3,2000%	€ 4.160,00
	vast		€ 300,00	€ 300,00
Welstandadvies	variabel	€ 130.000,00	0,19%	€ 247,00
	minimum		€ 41,00	
Publicatiekosten	vast	2	€ 15,00	€ 30,00
Totaal kosten			€	4.737,00